

2019

VALVONTASUUNNITELMA

Hyväksynyt pelastusjohtaja

Jari Hyvärinen

4.1.2019

Sisältö

1	JOHDANTO.....	1
2	KÄYTETYT TERMIT.....	2
3	VALVONTASUUNNITELMA.....	5
3.1	Valvontasuunnitelman sisältö.....	6
3.2	Valvonnan toteuttaminen.....	7
3.3	Valvontakeinot.....	7
4	MÄÄRÄAIKAINEN VALVONTA.....	8
4.1	Yritysten ja laitosten valvonta (A1-A6).....	8
4.1.1	Valvontakäynnin suorittaminen.....	11
4.1.2	Valvonnan arviointi.....	12
4.2	Asuinrakennukset ja niihin verrattavat kohteet.....	12
4.2.1	Pelastussuunnitelmavelvolliset asuinrakennukset (A7).....	12
4.2.2	Pientalot (A7).....	14
4.2.3	Vapaa-ajan asunnot (A8).....	14
5	EPÄSÄÄNNÖLLINEN VALVONTA.....	16
5.1	Poistumisturvallisuusselvitysten valvonta.....	16
5.2	Yleisötilaisuuksien valvonta.....	17
5.3	Onnettomuusriskiasuntojen valvonta.....	18
5.4	Pelastussuunnitelmien valvonta.....	19
5.4.1	Asuinrakennukset sekä yritykset ja laitokset.....	19
5.4.2	Turvetuotantoalueet.....	20
5.4.3	Yleisötapaukset.....	20
5.5	Paloteknisten laitteistojen käyttöönotto-, varmennus- ja määräaikaistarkastuspöytäkirjojen valvonta.....	20
5.6	Kulotuksen valvonta.....	20
5.7	Muu epäsäännöllinen valvonta.....	21

5.8	Erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoiset pelastussuunnitelmat.....	22
5.9	Neuvonta.....	23
6	KEMIKAALI-, NESTEKAASU- JA RÄJÄHDEVALVONTA.....	24
6.1	Vaarallisten kemikaalien teollista käsittelyä tai varastointia harjoittavien laitosten tarkastukset 24	
6.2	Nestekaasukohteiden käyttöönottotarkastukset.....	25
6.3	Öljylämmityslaitteistojen käyttöönottotarkastukset ja maanalaisten polttoainesäiliöiden tarkastukset.....	26
6.4	Lupalaitosten harjoitukset	26
6.5	Ilotulitteiden vähittäismyynnin ja varastoinnin tarkastukset.....	27
6.6	Ilotulitteiden käytön valvonta uuden vuoden ulkopuolella	27
6.7	Erikoistehosteiden käytön turvallisuus.....	28
6.8	Räjähdyshaarallisten tilojen turvallisuus.....	28
7	JÄLKIVALVONTA.....	29
7.1	Uhkasakko ja teettämisuhka	29
7.2	Rikosilmoitus.....	30
8	VIRANOMAISYHTEISTYÖ JA ASiantuntijuus.....	31
8.1	Pelastuslain 42 §:n mukainen yhteistyö	32
8.2	Pelastuslaitosten välinen valvontayhteistyö	33
8.3	Yhdyspinta pelastuslaitoksen ja eri viranomaisten välillä.....	34
	8.3.1 Valtion viranomaiset.....	34
	8.3.2 Kunnalliset viranomaiset	43
	8.3.3 Muut toimijat	48
9	TIETOJEN KÄSITTELY JA SEURANTA.....	50
9.1	Luottamuksellisten tietojen käsittely	50
9.2	Valvontatietojen käsittely	51
9.3	Valvontasuunnitelmasta tiedottaminen	51
10	RESURSSIT JA MITTARIT	52
10.1	Resurssit	52
10.2	Mittarit.....	53

11	VALVONTATOIMENPITEIDEN MAKSULLISUUS	56
12	YHTEENVETO	57

LIITTEET

- A VALVONTAKOHTEIDEN TARKASTUSVÄLIN MÄÄRITTÄMINEN
  - 1 Ympäri vuorokautisessa käytössä olevien kohteiden periaatteellinen valvontaväli
  - 2 Opetusrakennusten ja päiväkotien periaatteellinen valvontaväli
  - 3 Kokoon-tumis- ja liiketilojen palotarkastusten periaatteellinen valvontaväli
  - 4 Teollisuus- ja varastorakennusten palotarkastusten periaatteellinen valvontaväli
  - 5 Maataloustuotantotilojen periaatteellinen valvontaväli
  - 6 Muiden kohteiden palotarkastusten periaatteellinen valvontaväli
- A 7 ASUINRAKENNUKSIEN JA NIIHIN VERRATTAVIEN KOHTEIDEN VALVONTA
- A 8 VAPAA-AJANASUNTOJEN VALVONTA

- B MALLI MÄÄRÄAIKAISEN PALOTARKASTUKSEN PROSESSISTA
- C TUKESIN LUPALAITOKSET JA NIIHIN SUUNNITELLUT HARJOITUKSET PÄIJÄT-HÄMEESSÄ
- D VALVONTAMAKSUT
- E KEMIKAALITAKSAT

1 JOHDANTO

Pelastuslaitoksen on laadittava valvontasuunnitelma valvontatehtävän toteuttamisesta. Valvonnan on perustuttava riskien arviointiin, ja sen tulee olla laadukasta, säännöllistä ja tehokasta. Valvontasuunnitelmassa on määritettävä suoritettavat palotarkastukset ja muut valvontatoimenpiteet sekä kuvattava, miten valvontasuunnitelman toteuttamista arvioidaan. (Pelastuslaki 379/2011 79 §)

Valvontasuunnitelma perustuu Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen palvelutasopäätökseen. Valvontasuunnitelma tarkistetaan vuosittain ja muutoinkin, jos tarkistamiseen on erityinen syy.

Valvontasuunnitelman hyväksyy pelastusjohtaja ja se toimitetaan tiedoksi johtokunnalle ja aluehallintoviranomaiselle.

Päijät-Hämeen pelastuslaitokselle on hyväksytty erillinen suunnitelma turvallisuusviestinnästä, joka päivitetään valvontasuunnitelman kanssa vuosittain.

2 KÄYTETYT TERMIT

Nimike	Määritelmä
Asiakirjavalvonta	Valvontakeino. Asiakirjavalvonta on dokumenttien perusteella tehdyt viranomaispäätökset ja muut viranomaisen määrittelemät toimenpiteet, jotka kohdistuva pelastuslaitoksen valvonnan kohteena oleviin rakennuksiin/ toiminnallisiin kokonaisuuksiin tai yleisötapahtumiin. Jos asiakirja otetaan vastaan, kirjaan tulleeksi ja arkistoidaan ilman aktiivista arviointia, sitä ei lasketa asiakirjavalvontasuoritteeksi.
Asuinrakennusten omavalvonta	Asuinrakennuksen omavalvonnassa kiinteistön edustaja tarkastaa itse pelastuslaitoksen toimittaman tarkastuslistan ja opasvihon avulla pelastuslain velvoitteiden noudattamista ja oman toimintatapojen turvallisuutta. Omavalvonta tehdään tarkastuslistan mukaan ja tarkastuslista palautetaan pelastuslaitokselle. Palotarkastuksia voidaan kohdentaa omavalvonnan tulosten mukaan. Omavalvonnalla pyritään kiinteistönomistajien turvallisuustiedon ja –asenteiden parantamiseen. Omavalvonta nimike muuttuu jatkossa paloturvallisuuden itsearviointiksi.
Arvioiva/ auditoiva palotarkastus	Kohdekohtaiseen riskiarviointiin perustuva valvontamalli. Arvioinnista saatava riskiluku kirjataan palotarkastusohjelmaan.
Eriytinen palotarkastus	Uudisrakennus- tai saneerauskohteessa tehtävä valvontakäynti, jonka rakennusvalvontaviranomainen on määritellyt käyttöönottotarkastuksen ja toiminnan aloittamisen ehdoksi. Eriytinen palotarkastus on luonteeltaan pelastusviranomaisen asiantuntijalausunto rakennusvalvonnalle rakennuksen palo- ja pelastusturvallisuudesta. Ennen varsinaista erityistä palotarkastusta voidaan suorittaa ennakoivia tarkastuksia. Eriytinen palotarkastus voidaan tehdä myös muihin kohteisiin kuin rakennuksiin.
Ilotulitemyyntipisteen tarkastus	Kemikaaliturvallisuuslain (390/2005) 63 ja 64 § mukainen valvontakäynti, joka kohdistuu pyroteknisten tuotteiden varastointiin kaupan yhteydessä.
Jälkivalvonta	Jälkivalvonnalla valvotaan, että aiemmin annettuja korjausmääräyksiä on noudatettu. Jälkivalvonta tehdään korjausmääräysten määräaikojen umpeuduttua. Jälkivalvonta voidaan tehdä dokumenttien perusteella tai tarkastuskäynnillä.

Kohde	Kohde on se, jolle, jota tai johon kohdistuen valvontaa tehdään tai valvonta kohdentuu.
Maanalaisen polttoainesäiliön tarkastus	<p>Kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksen maanalaisten öljysäiliöiden määräaikaistarkastuksista (344/1983) mukainen tarkastus tärkeällä pohjavesialueella. Tarkastusta harjoittavan tulee olla Turvallisuus- ja kemikaaliviraston hyväksymä, ns. hyväksytty liike, jonka tulee antaa työn teettäjälle tekemästään tarkastuksesta todistus tehdyn toimenpiteen vaatimustenmukaisuudesta valtioneuvoston asetuksen maakaasu-, nestekaasu- ja öljylämmityslaitteistojen asennus- ja huoltotoimintaa sekä maanalaisten öljysäiliöiden tarkastusta harjoittavien hyväksymisestä 558/2012 mukaisesti. Valvontaviranomaiselle tulee antaa mahdollisuus asennuksen tarkastukselle ennen säiliön peittämistä</p> <p>Mahdollisten muiden polttoainesäiliöiden osalta tarkastus perustuu pelastusviranomaisen kemikaaliturvallisuuslain 390/2005 24 § ilmoitusvelvollisten kohteiden osalta tekemään päätökseen, 25 §.</p>
Määräaikainen (yleinen) palotarkastus	Valvontasuunnitelman mukainen määrätyn väliajoin tehtävä pelastusviranomaisen valvontakäynti. Käytetään myös nimikettä yleinen palotarkastus.
Nestekaasukohteen käyttöönottotarkastus	Valtioneuvoston asetuksen vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta (855/2012) 36, 37 §:n mukainen käyttöönottotarkastus, joka kohdistuu nestekaasun vähäistä teknistä käyttöä tai varastointia harjoittavaan kohteeseen. Tarkastus tulee tehdä ennen käyttöönottoa.
Pyydetty palotarkastus	Asiakkaan pyytämä palotarkastus, joka tehdään aina pelastusviranomaisen harkinnan mukaan, ks. ylimääräinen palotarkastus.
Rakennuksen käyttöönoton ennakkokatselmus	Pyydetty palotarkastus/konsultointikäynti, jonka jälkeen joudutaan vielä tekemään erikseen erityinen palotarkastus.
Tarkastusväli	Tarkastusväli on ajanjakso, joka on riskien arviointiin perustuen määritelty palotarkastusten väliseksi ajaksi.
Vaarallisten kemikaalien vähäistä teollista	Kemikaaliturvallisuuslain (390/2005) 27 a § mukainen valvontakäynti, joka ei ole kohteen määräaikainen palotarkastus.

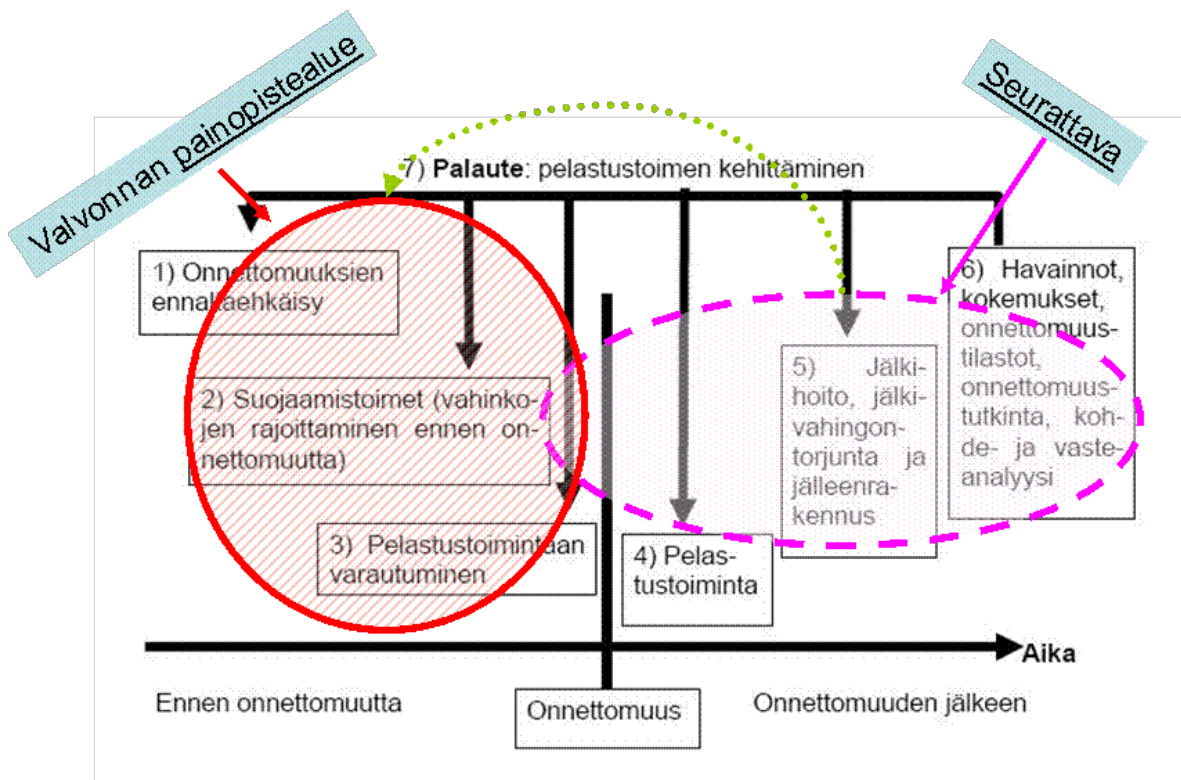
käsittelyä ja varastointia harjoittavan kohteen tarkastus	
Valvontakohte	Palotarkastusohjelmistoissa palotarkastus kohdennetaan yleensä kiinteistöön. Alueella ryhmitellään kohteet toiminnallisiksi kokonaisuuksiksi, esimerkiksi kauppakeskus on yksi kohde eikä 30 kohdetta.
Yleisötilaisuuden palotarkastus	Pelastusviranomaisen yleisötilaisuuden dokumenttien ja arvioidun riskin perusteella ennen yleisötilaisuuden alkamista suorittama valvontakäynti, jossa tarkastetaan tapahtuman turvallisuusjärjestelyt.
Ylimääräinen palotarkastus	Pelastusviranomaisen harkinnan mukaan suorittama valvontakäynti, jota ei ole ajoitettu ja kohdennettu valvontasuunnitelmassa. Ylimääräisiä, ennakoimattomia palotarkastuksia tehdään esimerkiksi seuraavien erityisten syiden vuoksi: a) nuohoojan, tarkastuslaitoksen, toisen viranomaisen tai kuntalaisen ilmoitus palo- tai henkilöturvallisuuteen liittyvistä puutteista; b) huomattavaa palovaaraa aiheuttavan rakennus- tai muun työmaan aloittamisen yhteydessä; c) rakennuksen henkilömäärän tai käyttötavan tilapäisen muuttumisen johdosta, mikäli muutos oleellisesti vaikuttaa käyttäjien turvallisuuteen (esimerkiksi tilapäismajoitus); d) kun on perustetta epäillä, että kohteen palo- ja henkilöturvallisuudessa on vakavia puutteita; e) teematarkastuksina muiden viranomaisten kanssa (esimerkiksi anniskeluravintolat ja muut kokoontumistilat).
Öljylämmityslaitteiston käyttöönotto	Valtioneuvoston asetuksen vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta (855/2012) 38 § mukaan toiminnanharjoittajan on ilmoitettava pelastusviranomaiselle myös sellaisen sumutuspolttimella varustetun öljylämmityslaitteiston käyttöönotosta, joka ei ole edellyttänyt 32 §:n mukaista ilmoitusta. Tarkastus on tehtävä 3 kk kuluessa käyttöönotosta.

3 VALVONTASUUNNITELMA

Pelastuslaki astui voimaan heinäkuussa 2011. Pelastuslaissa tai sen nojalla annetuissa säädöksissä ei enää määritellä palotarkastettavia kohteita, vaan pelastuslaitos määrittelee itse palotarkastettavat kohteet alueella esiintyvien riskien perusteella. Palotarkastusten lisäksi alueen pelastusviranomaisen suorittaa myös asiakirjavalvontaa, jonka tarkoituksena on varmistaa velvoitteiden noudattaminen kohteessa. Tämä tapahtuu esimerkiksi kohteen laatiman pelastussuunnitelman sekä muiden palo- ja poistumisturvallisuudesta laadittujen asiakirjojen perusteella.

Valvontatoimenpiteet ovat osa pelastuslaitoksen onnettomuuksien ehkäisyyn ja niiden vahinkojen rajoittamiseen kohdistuvasta työstä, kuva 1.

Kuva 1 Toteutuneita riskejä analysoimalla voidaan suunnata onnettomuuksia ennaltaehkäisevää työtä.

3.1 Valvontasuunnitelman sisältö

Valvottavat kohteet ja toimenpiteet valvonnan suorittamiseksi määritellään vuosittain valvontasuunnitelmassa, joka perustuu palvelutasopäätökseen ja riskien arviointiin. Valvontasuunnitelmaan kerätään tiedot myös toteutuneista palotarkastuksista sekä onnettomuuksien ehkäisyyn käytetyistä resursseista. Valvontasuunnitelman toteutumista valvoo aluehallintoviranomainen osana pelastustoimen palvelutason riittävyyden valvontaa.

Tässä valvontasuunnitelmassa määritellään eri kohdetyyppien periaatteellinen palotarkastusten tiheys, jäljempänä tarkastusväli, ja siihen vaikuttavat tekijät. Lisäksi tässä suunnitelmassa esitellään erilaiset käytössä oleva valvonnan keinot kuten valvontakäynti kohteessa ja asiakirjojen avulla tehtävä valvonta.

Valvonnan kokonaisuuden hahmottamiseksi on tähän valvontasuunnitelmaan koottu myös muiden säädösten mukaiset pelastusviranomaisen valvontatehtävät sekä viranomaisten yhteistyön ja asiantuntijuuden kautta tulevat tehtävät. Myös epäsäännöllinen valvonta kuvataan, koska kokonaisuutta käsittävä suunnitelma edesauttaa käytettävissä olevan valvontaresurssin oikein kohdentamista ja varmistaa, että kaikki valvontatarpeet on tunnistettu.

Valvontatoimenpiteisiin kuuluvat myös Pelastuslain 105 ja 106 §:issä mainitut pakkokeinot ja rangaistukset.

Pelastuslaitos perii valvontasuunnitelmassa määritellyistä tarkastuksista Pelastuslain (96 §) mukaisesti maksun. Taksat on lisätty Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen taksaluetteloon.

3.2 Valvonnan toteuttaminen

Valvontatoiminta on pyritty kohdentamaan Päijät-Hämeessä siten, että siitä on saatavissa mahdollisimman merkittävä vaikuttavuus maakunnan turvallisuudelle. Valvonnan toteuttamista ja vaikutuksia seurataan jatkuvasti ja toimintaa kohdistetaan seurannan tulosten perusteella.

Valvonnan toteutustavat on kuvattu tässä suunnitelmassa. Valvontatehtävän koko sisältö löytyy erillisestä IMS -toimintajärjestelmästä, jossa eri tehtävät on yksityiskohtaisesti kuvattu prosessikaavioiden ja työohjeiden avulla. Selkeillä prosesseilla pyritään parantamaan valvonnan laatua ja tehostamaan valvontatyötä. Laaditut työohjeet ovat yksityiskohtaisia ja sisältävät koko valvontatyöhön liittyvän työnkulun. Malli työohjeesta on liitteessä B.

Valvonta kohdistuu lainsäädännössä pelastusviranomaisten valvottavaksi määrättyjen säännösten vastaiseen toimintaan, toimenpiteisiin niiden korjaamiseksi sekä toiminnan tuloksellisuuden seurantaan. Valvonnassa korostetaan kohteen oman toiminnan merkitystä turvallisuuden parantamisessa.

3.3 Valvontakeinot

Pelastusviranomainen valitsee tarkoituksenmukaisimman keinon valvontatehtävän suorittamiselle. Pelastusviranomaisen perinteinen valvontakeino on valvontakäynti eli palotarkastus. Pelastuslain muutoksen myötä valvontakeinoja on kyetty lisäämään ja asiakirjavalvonta on noussut erittäin merkittäväksi valvonnan muodoksi. Asiakirjavalvonnassa valvotaan dokumenttien avulla kohteen turvallisuutta. Asiakirjavalvontaa ovat mm. yleisötilaisuuksien pelastussuunnitelmien valvonta, öljysäiliöiden määräaikaistarkastusten valvonta, omavalvonnan valvonta ja paloteknisten laitteiden määräaikaistarkastusten valvonta.

4 MÄÄRÄAIKAINEN VALVONTA

4.1 Yritysten ja laitosten valvonta (A1-A6)

Valvottavia yrityksen ja laitoksia ovat käytännössä kaikki ne kohteet, jotka eivät ole asuinrakennuksia tai niihin rinnastettavia kohteita. Yrityksille ja laitoksille määritellään valvontavälit riskien arvioinnin perusteella. Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto on määrittänyt perusvalvontavälit erityyppisille rakennuksille tilastoaineiston perusteella. Valvontaa tekevä viranomainen voi riskiarviointiin perustuen muuttaa sovitussa rajoissa väliä tiheämmäksi tai harvemmaksi.

Määräaikaisesti tarkastettavia yrityksiä ja laitoksia on Päijät-Hämeessä tällä hetkellä 3 577 kappaletta. Kokonaisluku tarkentuu vuoden lopulla, kun harvemmin tarkastettujen kohteiden käytössäolo-tilanne selviää ja se kirjataan tarkastusohjelmaan. Vuonna **2019** määräaikaistarkastus tehdään arviolta **1 033** yritykseen ja laitokseen.

Taulukko 1 Yritysten ja laitosten määräaikaiset tarkastusmäärät kunnittain vuonna 2019

Kunta	Kpl
Asikkala	51
Hartola	20
Heinola	141
Hollola	124
Kärkölä	58
Lahti	426
Orimattila	146
Padasjoki	29
Sysmä	39
Yhteensä	1034

Lukumäärä muuttuu vuoden edetessä, koska kohteita luokitellaan koko ajan uudelleen käyntien ja muiden selvitysten edetessä. Kohdeluettelossa on useita kohteita, joissa ei välttämättä ole enää tarkastusajankohtana toimintaa tai joiden toiminta on muuttunut.

Yritysten ja laitosten keskimääräisen tarkastusvälin määrittämisessä on sovellettu seuraavia periaatteita:

- tulipalon aiheuttama omaisuusvahinkoriski
- suuronnettomuuden henkilöriskin mahdollisuus
- merkittävien kulttuuri- ja ympäristöarvojen riskit
- kemikaalikohteiden erityispiirteet ja lainsäädäntö

Valvontakohteiden ryhmittely eri pääluokkiin sekä palotarkastusvälien lähtökohdat ja vaihteluvälit on esitetty tämän suunnitelman liitteissä A1-A6.

Kohde voi kuulua useampaan ryhmään esimerkiksi varastorakennuksiin ja Seveso-kohteisiin. Lähtökohdana on käytetty pienemmän tarkastusvälin antavaa taulukkoa.

Taulukko 2 Tarkastusmäärät kohdetyypeittäin vuonna 2019

Kohdetyypeittäin	Kpl
A1 Ympärivuorokautisessa käytössä oleva kohde	167
A2 Opetusrakennukset ja päiväkodit	54
A3 Kokoon-tumis- ja liiketilat	245
A4 Teollisuus- ja varastorakennukset	304
A5 Maatalousrakennukset	167
A6 Muut kohteet	97
Yht.	1034

Yksittäisten kohteiden tarkastusvälejä voidaan tarvittaessa lyhentää tai pidentää tapauskohtaisesti. Tarkastusvälin muuttaminen suositellusta voi perustua esimerkiksi arvioivassa palotarkastuksessa tehtyihin havaintoihin, jossa otetaan huomioon muun muassa kohteen turvallisuuskulttuuri, uhatut arvot ja tapahtuneet onnettomuudet tai läheltä piti -tilanteet. Tarkastusvälin muuttamista ei tehdä yksittäisen riskiarvion perusteella, vaan muutoksen tulee perustua kohteen turvallisuuskulttuurin

muutokseen ja se vaatii vähintään kaksi arviointia kohteesta. Tarkastusvälin muuttaminen suositelusta on perusteltava ja kirjattava palotarkastusohjelmaan siten, että perusteluita voidaan tarkastella jälkikäteen.

Taulukko 3 Tarkastusvälin muuttamisen perusteella voivat olla mm. seuraavat seikat:

Turvallisuuuskulttuuri	<ul style="list-style-type: none"> • Havaitut puutteet palotarkastuksilla • Asiakkaan sitoutuminen (korjausmääräysten toteutuminen) • Pelastussuunnitelma ja sen päivitykset • Henkilökunnan koulutus ja harjoitukset • Yrityksen turvallisuuteen liittyvä laatujärjestelmä ja sen jalkautuminen • Omavalvonnan arviointi • Omaehtoinen varautuminen yli lakisääteisen tason • Muiden tahojen tekemät turvallisuusauditoinnit
Uhatut arvot ja poikkeukselliset riskit	<ul style="list-style-type: none"> • Kohteen laajuus ja geometrinen monimutkaisuus (operatiivisesti haasteelliset kohteet, monimutkainen turvallisuustekniikka) • YST-kohteet, yhteiskunnallisesti merkittävät kohteet, kunnan toiminnan kannalta kriittiset kohteet • Teollisuuden tuotannon toimiala ja palovaarallisuusluokka • Poikkeuksellinen henkilömäärä • Poikkeukselliset suuret kulttuuri- ja ympäristöarvot (esim. Haaglistan kohteet) • Ympäristön toiminta, esim. Seveso-kohteen ympärillä sijaitsevat kohteet • Otettava huomioon myös ympäristön riskien muuttuminen. • Poikkeuksellisessa ympäristössä sijaitsevat kohteet (esim. tärkeällä pohjavesialueella sijaitsevat vaarallisten aineiden kohteet)

	<ul style="list-style-type: none"> • Poistumisturvallisuusselvitys ja sen havainnot, toimintaympäristön muutokset • Poikkeuksellinen saavutettavuus, pelastuslaitoksen vaste
Tapahtuneet onnettomuudet tai vastaavat	<ul style="list-style-type: none"> • Useita viranomaiskäyntejä, poikkeamia, onnettomuuksia, läheltä piti tilanteita samassa kohteessa • Toistuvat erheelliset paloilmoitukset

Kohteiden tarkastusväliksi ei tule käytännössä muodostumaan läheskään joka kohteessa esimerkiksi tasan 24 kk. Hyvänä käytäntönä voidaan pitää tarkastusvälin pysymistä ± 3 kk sisällä suunnitellusta, kuitenkin siten, että ajankohta osuu oikealle kalenterivuodelle.

Uusissa / valmistuneissa yrityksissä ja laitoksissa tehdään ensimmäinen määräaikainen valvontatoimenpide 3 kk rakennuksen käyttöönotosta kohteen haltijan tai toiminnanharjoittajan kanssa, jos kohteen valvontaväliksi arvioidaan vuosi. Tällöin keskitytään kohteen erityispiirteiden mukaisesti muun muassa pelastussuunnitelman laadintaan, pelastussuunnitelman sisällön toimivuuteen ja kemikaali-ilmoituksen käsittelyyn.

Pääsääntöisesti yritysten ja laitosten määräaikainen valvonta tehdään valvontakäynnin avulla. Viljankuivaamoissa valvonta suoritetaan asiakirjavalvontana ns. omavalvontalomakkeen avulla.

4.1.1 Valvontakäynnin suorittaminen

Yrityksien ja laitosten valvontatyössä suoritetaan ns. arvioivan palotarkastuksen mallin mukaisesti, jolla saadaan kohdekohtainen riskiarvio kaikista valvontakohteista.

Määräaikaiset palotarkastuskohteet jaetaan vuoden alussa tarkastustyötä tekeville. Tarkastaja suorittaa saamansa tarkastukset niin, että vuoden tarkastusmäärä jakautuu tasaisesti kolmen kuukauden periodeihin.

Annetut korjausmääräykset valvotaan (jälkivalvonta) mahdollisimman pian annetun korjausmääräysajan kuluttua umpeen.

4.1.2 Valvonnan arviointi

Valvontatyön suorittaja tekee palotarkastuskäynnin jälkeen arvion määräaikaisen tarkastuksen onnistumisesta Innolink-ohjelmiston avulla. Valvonnan arviointi toteutetaan yrityksissä ja laitoksissa, joilla on pelastusasetuksen mukainen velvoite laatia pelastussuunnitelma. Tämän jälkeen ohjelma lähettää tarkastuskohteen edustajalle oman lomakkeen, jossa tämä puolestaan arvioi omalta osaltaan tarkastuksen laatua ja tarpeellisuutta. Ohjelmisto vertaa näitä kahta arviota toisiinsa ja jokainen tarkastaja voi osaltaan seurata saamaansa palautetta.

Käytössä oleva Innolink-ohjelmisto antaa asiakkaalle mahdollisuuden kertoa palautetta myös niin, ettei palautteen lähettäjä yksilöidy. Palauteen voi antaa yleisesti tai sen voi kohdistaa tiettyyn tarkastajaan.

Riskienhallintatyötä tekevien yhteisissä tapaamisissa käydään saatua palautetta läpi ja mietitään toimenpiteitä palautteiden pohjalta. Myös asiakkaille annetaan palaute valvontatoiminnan onnistumisesta vuosittain tehdyn koosteen avulla.

4.2 Asuinrakennukset ja niihin verrattavat kohteet

4.2.1 Pelastussuunnitelmavelvolliset asuinrakennukset (A7)

Pelastussuunnitelmavelvollisia asuinrakennuksia (vähintään kolmen huoneiston taloyhtiöitä) on 4 896 kpl Päijät-Hämeessä (kerrostalot 2 522 kpl ja rivitalot 2 419 kpl). Lähde: Tilastokeskus, 31.12.2017.

Vuosittain valvonnan piiriin kuuluu 10 % rivi- ja kerrostaloista. Valvontamäärät kunnittain on esitetty liitteessä A7.

Rivitaloyhtiöiden valvonta suoritetaan pääsääntöisesti asiakirjavalvonnalla, asiakkaan palauttaman omavalvontalomakkeen avulla.

Kerrostaloja valvotaan sekä asiakirjavalvonnalla, asiakkaan palauttaman omavalvontalomakkeen avulla, että palotarkastusten avulla. Asiakirjavalvonnalla valvotaan ne kerrostalot, joissa pelastustoiminnan edellytykset (savunpoiston ja pelastustien toimivuus) ovat nykymääräysten mukaiset. Muihin kerrostaloihin suoritetaan palotarkastuskäynti. Valvontakohteiden kokonaismäärä on 10 % rakennuskannasta.

4.2.1.1 Valvonnan suorittaminen

Palotarkastus (osa kerrostaloista)

Asuinrakennuksien palotarkastuksissa taloyhtiötä edustaa yleensä isännöitsijä. Tarkastukseen on hyvä pyytää mukaan myös kiinteistön turvallisuushenkilöstö, jolloin hekin saisivat kokonaiskuvan kiinteistön paloturvallisuusasioista. Myös kiinteistön asukkaille voi antaa etukäteistietoa palotarkastuksen suorittamisesta esimerkiksi ilmoitustaululle kiinnitettävän ilmoituksen avulla. Asukkailla on näin mahdollisuus olla mukana tarkastuksessa tai esittää turvallisuuteen liittyviä kysymyksiä esimerkiksi isännöitsijän kautta.

Annetut korjausmääräykset valvotaan mahdollisimman pian annetun korjausmääräysajan kuluttua umpeen.

Oma-valvonta

Lomake vastauskuorineen ja valistusmateriaaleineen lähetetään taloyhtiön hallitukselle suunnitellulle alueelle. Palautetun lomakkeen tai sen palauttamatta jättämisen pohjalta kohdennetaan toimenpiteitä, esimerkiksi palotarkastuksia tai kohdennettuun aihepiiriin liittyvää valistusta. Lomakkeen jatkotoimenpiteiden arvioinnin suorittaa pelastaja asiakirjavalvontana. Tarvittaessa jälkivalvontaa suoritetaan dokumenttien perusteella tai paikan päällä suoritettavin palotarkastuksin.

4.2.2 Pientalot (A7)

Päijät-Hämeessä on 41 291 pientaloa. Lähde: Tilastokeskus 31.12.2017. Pientaloista valvotaan 10 % vuosittain. Kunnittaiset valvontamäärät on esitetty liitteessä A7.

Valvontamuotona käytetään asiakirjavalvontaa. Oma-valvontalomake vastauskuorineen ja valistusmateriaaleineen lähetetään massapostituksena rajatulle alueelle. Palautetun lomakkeen tai sen palauttamatta jättämisen pohjalta kohdennetaan toimenpiteitä, esimerkiksi palotarkastuksia tai kohdennettuun aihepiiriin liittyvää valistusta. Lomakkeen jatkotoimenpiteiden arvioinnin suorittaa pelastaja asiakirjavalvontana. Tarvittaessa jälkivalvontaa suoritetaan dokumenttien perusteella tai paikan päällä suoritettavin palotarkastuksin.

4.2.3 Vapaa-ajan asunnot (A8)

Päijät-Hämeessä on 22 415 vapaa-ajan asuntoa. Suurimmat mökkikunnat ovat Asikkala ja Sysmä. Lähde: Tilastokeskus 31.12.2017. Vapaa-ajan asunnoista valvotaan 10 % vuosittain. Kunnittaiset valvontamäärät on esitetty liitteessä A8.

Vapaa-ajan asuntojen valvonta suoritetaan koko alueella omavalvontaan. Lomake vastauskuorineen ja valistusmateriaaleineen lähetetään massapostituksena rajatulle alueelle. Lomakkeen jatkotoimenpiteiden arvioinnin suorittaa pelastaja asiakirjavalvontana. Tarvittaessa jälkivalvontaa suoritetaan dokumenttien perusteella tai paikan päällä suoritettavin palotarkastuksin.

Vapaa-ajan asuntojen riskitaso on vakituisesti asuttuja asuinrakennuksia alempi, joten valvonnassa painotetaan lisäksi turvallisuusviestinnän keinoja.

5 EPÄSÄÄNNÖLLINEN VALVONTA

Epäsäännöllinen valvonta käynnistyy tyypillisesti asiakkaan, toisen viranomaisen tai muun yhteistyötahon tarpeesta. Epäsäännöllinen valvonta voi tulla vireille mm. seuraavista syistä:

- nuohoojan, tarkastuslaitoksen, toisen viranomaisen tai kuntalaisen ilmoituksesta palo- ja henkilöturvallisuuteen liittyvistä puutteista (esim. 42 § mukainen paloriski-ilmoitus)
- rakennus- tai muun työmaan yhteydessä havaitusta palovaarasta
- epäilystä, että palo- ja poistumisturvallisuudessa tai muussa henkilöturvallisuudessa on oleellisia puutteita
- muiden viranomaisten kanssa suoritetusta teemavalvonnasta
- kemikaaliturvallisuuteen liittyvien ilmoitusten käsittelystä
- yleisötilaisuuden pelastussuunnitelman saapumisesta
- poistumisturvallisuus selvityksen saapumisesta
- paloteknisten laitteiden tarkastuspöytäkirjan saapumisesta, tai useista erheellisistä paloilmoituksista
- avotulen ja kulotuksen ilmoituksen saapumisesta

5.1 Poistumisturvallisuus selvitysten valvonta

Pelastusviranomaisen valvoo pelastuslain 19 §:ssä tarkoitettujen poistumisturvallisuus selvitysten laatimista ja niiden edellyttämien toimenpiteiden toteutumista, sekä poistumisturvallisuus suunnitelmien päivittämistä kolmen vuoden välein. Pelastusviranomaisen arvioi saamansa poistumisturvallisuus selvityksen perusteella kohteen poistumisturvallisuutta ja ryhtyy tarvittaessa pelastuslain edellyttämiin toimenpiteisiin.

Pelastusviranomainen voi velvoittaa toiminnanharjoittajan täydentämään poistumisturvallisuusselvitystä ja toteuttamaan yhteistyössä pelastusviranomaisen kanssa kohteessa poistumiskokeen. Jos poistumisturvallisuusselvitys ei täytä vaatimuksia, toiminnanharjoittajan tulee laatia alueen pelastusviranomaisen asettamassa määräajassa suunnitelma poistumisturvallisuuden saattamiseksi laissa säädettyjen vaatimusten mukaiseksi. Jos toiminnanharjoittajan toimenpiteillä ei saada poistumisturvallisuutta vaatimusten mukaiseksi, pelastusviranomaisen on annettava korjausmääräys.

5.2 Yleisötilaisuuksien valvonta

Yleisötapauksien valvonnasta säädetään Pelastuslain 16 §:ssä, joka koskee yleisötilaisuuksien pelastussuunnitelmaa. Yleisötapauksella tarkoitetaan kokoontumislaissa (530/1999 2 §) määritettyjä yleisötilaisuuksia, kuten yleisölle avoimia huvitilaisuuksia, kilpailuja, näytöksiä ja muita niihin rinnastettavia tilaisuuksia, joita ei ole pidettävä yleisinä kokouksina. Jos tilaisuuteen osallistuminen edellyttää kutsua tai määrätyn yhteisön jäsenyyttä, sovelletaan siihen myös kokoontumislain säännöksiä yleisötilaisuudesta, jollei tilaisuutta osanottajien lukumäärän, tilaisuuden laadun tai muiden erityisten syiden perusteella voida pitää luonteeltaan yksityisenä.

Yleisötapauksen järjestämistä valvovat monet tahot ja tapahtumanjärjestäjän onkin haettava useita lupia eri viranomaisilta. Tapahtumajärjestäjän on toimitettava yleisötilaisuutta koskeva pelastussuunnitelma pelastusviranomaiselle viimeistään 14 vuorokautta ennen tapahtuman alkamista.

Päijät-Hämeen pelastuslaitos arvioi tilaisuuden järjestäjän laatiman yleisötilaisuuden pelastussuunnitelman (asiakirjavalvontaa) riittävyttä ja mahdollisen palotarkastuskäynnin tarvetta.

Yleisötilaisuuteen edellytetään pelastussuunnitelma, mikäli tilaisuudessa:

- arvioidaan olevan läsnä samanaikaisesti vähintään 200 henkilöä;
- käytetään avotulta, ilotulitteita tai muita pyroteknisiä tuotteita taikka erikoistehosteina palo- ja räjähdysvaarallisia kemikaaleja;

- tapahtumapaikan poistumisjärjestelyt poikkeavat tavanomaisesta; tai
- tapahtuman luonne aiheuttaa erityistä vaaraa ihmisille.

Saapuneesta pelastussuunnitelmasta annetaan tapahtuman järjestäjälle päätös. Pelastuslaitokselle toimitetusta yleisötilaisuuden pelastussuunnitelmasta ilmoitetaan poliisille ja terveystoimielimelle.

Pelastuslain 16 § todetaan, että pelastusviranomaisen tulee tarvittaessa suorittaa yleisötilaisuuden palotarkastus. Tarkastuksen suorittamisen perusteeksi pelastusviranomainen arvioi tapahtuman luonnetta ja siitä aiheutuvaa riskiä sekä esitettyjen varautumistoimenpiteiden riittävyttä. Palotarkastus järjestetään, mikäli pelastusviranomainen arvioinnissa katsoo siihen olevan tarvetta.

5.3 Onnettomuusriskiasuntojen valvonta

Pelastuslain 42 §:n mukaan, mikäli viranomaisten virkatoimiensa yhteydessä havaitsevat tai muutoin saavat tietää rakennuksessa, asunnossa tai muussa kohteessa ilmeisen palonvaaran tai muun onnettomuusriskin, heidän tulee mahdollisten salassapitosäännösten estämättä ilmoittaa asiasta alueen pelastusviranomaiselle. Ilmoitusvelvollisuus koskee myös kuntaa, muuta julkisyhteisöä ja näiden palveluksessa olevaa henkilöstöä sekä 18 §:n 2 momentissa tarkoitettua hoitolaitoksen ylläpidosta ja palvelu- ja tukiasumisen järjestämistä huolehtivaa toiminnanharjoittajaa ja tämän palveluksessa olevaa henkilöstöä.

Onnettomuusriski on ennalta arvaamaton vahinkotapahtuma, joka voi aiheuttaa mm. henkilö-, omaisuus- tai ympäristövahinkoja. Pelastuslaitoksen viestintä- ja valvontatehtävien näkökulmasta keskeisiä ilmoituksia ovat pelastuslain (379/2011) 2. ja 3. luvun vaatimusten laiminlyönteihin liittyvät ilmoitukset. Ehdotonta on reagoida ilmoitukseen ilmeisestä palonvaarasta tai muusta henkeä uhanavasta onnettomuusriskistä.

Pelastuslain (379/2011) säännösten mukaisesti pelastusviranomaisen reagoi ilmoituksiin, joiden perusteella asunnossa on muun muassa runsaasti/poikkeuksellisen suuri määrä palokuormaa, sähköpaloriskejä tai muita tulipalo- ja onnettomuusriskejä, joita ei voida muiden viranomaisten toimesta korjata. Edellä mainitut edellytykset täyttävään asuntoon suoritetaan ylimääräinen palotarkastus, joka on maksuton. Paloriskiasuntojen ylimääräisiä palotarkastuksia suorittavat kaikki riskienhallintatehtäviä suorittavat henkilöt. Muut ilmoitukset välitetään asiaankuuluvalla viranomaiselle.

Onnettomuusriskiasumisen takana olevien ongelmien ratkaiseminen vaatii lähes aina monen eri viranomaisen yhteistyötä ja useita valvontakäyntejä. Keskeisiä yhteistyötahoja ovat sosiaaliviranomaiset sekä terveysturvallisuuden viranomaiset.

5.4 Pelastussuunnitelmien valvonta

5.4.1 Asuinrakennukset sekä yritykset ja laitokset

Asuinrakennusten sekä yritysten ja laitosten pelastussuunnitelmia valvotaan kohteisiin suoritettavien palotarkastusten yhteydessä. Pelastussuunnitelmaa käytetään palotarkastuksien lähtötietona, ja niiden kautta arvioidaan osaltaan kohteen turvallisuustasoa. Yritysten ja laitosten pelastussuunnitelmat pyydetään tarvittavilta osin pelastuslaitokselle. Suunnitelmia hyödynnetään palotarkastuksilla, turvallisuusviestinnässä ja suurempien kohteiden osalta erillisten johtamissuunnitelmien lähtötietoina. Pelastussuunnitelman laatu vaikuttaa olennaisesti kohteen riskienarviointiin, joka vaikuttaa kohteen tarkastusväliin. Pelastussuunnitelmia voidaan valvoa myös asiakirjavalvonnalla, mikäli se on tarpeen esimerkiksi jälkivalvonnan suorittamiseksi.

5.4.2 Turvetuotantoalueet

Turvetuotantoalue on tavanomaista vaativampi kohde henkilö- ja paloturvallisuudelle. Turvetuotantoalueen ympäristölle aiheutuvan vaaran taikka mahdollisen onnettomuuden aiheuttamien vahinkojen voidaan arvioida olevan vakavat. Valtioneuvoston asetuksen pelastustoimesta 1 §:n 16 kohdan mukaan turvetuotantoalueille on laadittava pelastussuunnitelma.

Pelastussuunnitelmaa valvotaan turvetuotantoalueelle tehtävän määräaikaisen palotarkastuksen yhteydessä.

5.4.3 Yleisötapahtumat

Yleisötapahtumien pelastussuunnitelmat on käsitelty aiemmin kohdassa 5.2.

5.5 Paloteknisten laitteistojen käyttöönotto-, varmennus- ja määräaikaistarkastuspöytäkirjojen valvonta

Tarkastuslaitos toimittaa suorittamistaan paloteknisten laitteiden tarkastuksista tarkastuspöytäkirjan pelastusviranomaiselle. Tarkastuspöytäkirjat kirjataan palotarkastusohjelmaan ja tehdyn riskiarvioin perusteella kiinteistöihin kohdennetaan valvontaa määräaikaisten tarkastusten yhteydessä tai tarvittaessa erikseen esimerkiksi asiakirjavalvontana.

5.6 Kulotuksen valvonta

Pelastuslain mukaan kulotukseen ryhtyvän on tehtävä ilmoitus kulotuksesta tai merkittävästi savua tuottavasta tulenkäytöstä pelastuslaitokselle. Ilmoitus voi saapua pelastuslaitokselle, kirjallisena, sähköpostilla tai puhelinsoitolla. Ilmoitus otetaan vastaan kirjaamalla siitä tieto pelastuslaitoksen

omaan järjestelmään. Pelastuslaitos tiedottaa kulotuksesta hätäkeskukselle, poliisille ja mahdolliselle palovalvontalennolle. Pelastusviranomaisen arvio tulleen ilmoituksen perusteella mahdollisen valvontatoiminnan tarpeen.

5.7 Muu epäsäännöllinen valvonta

Pelastusviranomaisen suorittaa myös muita valvontatoimia. Valvonta voi olla esimerkiksi yhteisvalvontaa muiden viranomaisten kanssa tai toisen viranomaisen valvoman lainsäädännön edellyttämää valvontaa.

Tällaisia valvontatoimia ovat:

A) Teema ja kohdetarkastukset muiden viranomaiset kanssa (esimerkiksi ravintolatarkastukset ja suurten kokoontumistilojen tarkastukset)

B) Oma- ja valvontalomakkeen palauttamatta jättäneeseen rakennukseen suoritettavat tarkastuskäynnit

C) Kohteet, joissa on väestönsuoja

Pelastusviranomaisen tekee rakennuksen käyttöönotto- tai lopputarkastuksen yhteydessä väestönsuojan tarkastuksen väestönsuojan käyttöönottotarkastuksessa tehdyn pöytäkirjan perusteella.

D) Tarkastukset yksityisen sosiaalipalvelun tuottajan tiloihin

Aluehallintoviranomaisen (AVI) edellyttää pelastusviranomaisen lausuntoa yksityisen sosiaalipalvelun tuottajan tiloista AVI:n oman lupapäätöksen liitteeksi. (Laki yksityisestä sosiaalipalvelusta).

E) Valvonta nuohoojalta tulleen ilmoituksen perusteella

Pelastuslain 62 §:n mukaan, jos nuohooja havaitsee tulisijoissa ja savuhormeissa vikoja tai puutteita, joista voi aiheutua tulipalon vaara, hänen on ilmoitettava niistä kirjallisesti pelastuslaitokselle. Jos

nuohooja toteaa tikkaiden, kattokulkutien osien tai katon turvavarusteiden olevan sellaisessa kunnossa, ettei nuohoustyötä voida suorittaa turvallisesti, on hänen ilmoitettava myös niistä kirjallisesti pelastuslaitokselle.

F) Muista tarkastuksia voivat olla myös ns. toimenpidepyynnöt ja ilmiannot. Toimenpidepyynnön/ilmiannon saavuttua pelastuslaitokselle päätetään toimenpiteiden tarpeesta.

5.8 Erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoiset pelastussuunnitelmat

Pelastuslaki (398/2011) 48 § veloittaa, että pelastuslaitoksen on laadittava onnettomuuden varalle ulkoinen pelastussuunnitelma yhteistyössä asianomaisen toiminnanharjoittajan kanssa alueille, joilla on ydinenergialain (990/1987) 3 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettu ydinlaitos, vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005) 30 §:n 1 momentissa tai 62 §:n 1 momentissa tarkoitettu tuotantolaitos, josta toiminnanharjoittajan tulee laatia turvallisuusselvitys, ympäristönsuojelulain (527/2014) 112 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettu suuronnettomuuden vaaraa aiheuttava kaivannaisjätteen jätealue; (16.12.2016/1171), vaarallisten aineiden kuljetuksesta rautatiellä annetun valtioneuvoston asetuksen (195/2002) 32 §:n mukainen järjestelyratapiha tai vaarallisten aineiden kuljetuksesta ja tilapäisestä säilytyksestä satama-alueella annetun valtioneuvoston asetuksen (251/2005) 8 §:n mukainen satama-alue. Ulkoisen pelastussuunnitelman ja harjoitusten toteutumista valvoo aluehallintovirasto.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto toimittaa ulkoisen pelastussuunnitelman laatimista varten pelastuslaitokselle tuotantolaitoksen turvallisuusselvityksestä annetut johtopäätökset sekä kyseessä olevan tuotantolaitoksen toiminnanharjoittajan toimittaa pelastuslaitokselle turvallisuusselvitys ja sisäinen pelastussuunnitelma heti kun ne on laadittu tai päivitetty. Ulkoinen pelastussuunnitelma tulee laatia vuoden kuluessa ja mahdolliset muutokset suunnitelmiin tulee päivittää kahdeksan kuukauden kuluessa tiedoksi saannista.

5.9 Neuvonta

Neuvonta on pelastuslaitoksen antamaa paloturvallisuuteen liittyvää opastusta ja ohjeistusta. Neuvontaa ovat mm. rakennuksen ennakkokatselmukset ennen erityistä palotarkastusta, suullisesti, sähköpostilla tai kirjallisesti annettu ohjeistus ja opastus asiakkaalle ja muu toimintaa tai rakentamista ohjaava valvontakäynti, jossa ei anneta hallintapäätöstä (palotarkastuspöytäkirjaa).

6 KEMIKAALI-, NESTEKAASU- JA RÄJÄHDEVALVONTA

Laissa vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005), ns. kemikaali-turvallisuuslaissa ja annetuissa alemmissa säädöksissä on säädetty alueen pelastusviranomaiselle valvontatehtäviä ja erilaisten ilmoitusten käsittelyä. Pelastusviranomaisen valvontavastuu kattaa vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia, nestekaasun käyttöä ja varastointia, maakaasun käyttöä, biokaasun käyttöä, öljylämmityslaitteistojen asennusta, maanalaisten öljysäiliöiden tarkastustoimintaa ja osin räjähteiden varastointia sekä pyroteknisten tuotteiden varastointia kaupan yhteydessä tai luovutukseen yksityiseen kulutukseen koskevat tehtävät.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ohjaa osaltansa kemikaali-, nestekaasu ja räjähdevalvontaa. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston kautta on pyydetty kiinnittämään huomiota muun muassa maatiloilla tapahtuvaan ammoniumnitraatin varastointiin.

Kemikaalivalvonnasta peritään Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen johtokunnan vahvistaman taksan mukainen valvontamaksu. Valvontamaksut perustuvat säädöksiin: Valtioneuvoston asetus vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta 685/2015 sisältäen nestekaasun, valtioneuvoston asetukseen räjähteiden valmistuksen ja varastoinnin valvonnasta 819/2015 ja lakiin vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 390/2005.

6.1 Vaarallisten kemikaalien teollista käsittelyä tai varastointia harjoittavien laitosten tarkastukset

Pelastusviranomaisen on tarkastettava vaarallisten kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavien tuotantolaitosten toimintatavat ja teknisen toteutuksen vaatimustenmukaisuus. Pelastuslaitoksella on oikeus osallistua 685/2015 28 § mukaiseen turvallisuus- ja kemikaalivi-

raston käyttötarkastukseen sekä 30 § tarkastusohjelman mukaisiin tarkastuksiin. Kemikaalisäädöksillä säädetään tarkemmin tarkastusten sisällöstä, määräajoista ja ajankohdista sekä ilmoituksesta muille viranomaisille ja tarkastusten muusta käytännön toteutuksesta.

Päijät-Hämeen pelastuslaitos tekee kemikaaliturvallisuuslain mukaisia kemikaalipäätöksiä kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastoinnista tehtävän ilmoituksen perustella. Valvonta perustuu lakiin vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 390/2005 ja valtioneuvoston asetukseen vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta 685/2015.

Päijät-Hämeen pelastuslaitos suorittaa valvontasuunnitelman mukaiset määräaikaistarkastukset. Alle ilmoitusrajan jäävien sekä ilmoitusrajan ylittävien vähäisten kohteiden valvonta suoritetaan määräaikaisen palotarkastuksen yhteydessä. Ilmoitusrajan ylittyessä pelastuslaitoksen kemikaalivastaava, tai muu pelastusviranomainen tekee kemikaalien vähäisestä käytöstä ja varastoinnista päätöksen ja suorittaa tarkastuksen. Pelastusviranomainen osallistuu Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) tekemiin tarkastuksiin laajamittaisissa kemikaalikohteissa sekä Tukesin hyväksymän tarkastuslaitoksen tarkastuksiin nestekaasukohteissa.

Päijät-Hämeen pelastuslaitos ylläpitää omalta osaltaan Tukesin kemikaalirekisteriä. Tiedot siirtyvät Merlot-palotarkastusohjelmasta Kemu-rekisteriin automaattisesti.

6.2 Nestekaasukohteiden käyttöönottotarkastukset

Päijät-Hämeen pelastuslaitos tekee käyttöönottotarkastuksen enintään viiden tonnin nestekaasusäiliöille/ varastoille. Tarkastuksesta toimitetaan käyttöönottopöytäkirjan toiminnanharjoittajalle. Valvonta perustuu lakiin vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 390/2005, valtioneuvoston asetukseen vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta 685/2015.

6.3 Öljylämmityslaitteistojen käyttöönottotarkastukset ja maanalaisten polttoainesäiliöiden tarkastukset

Päijät-Hämeen pelastuslaitos suorittaa öljylämmityslaitteistojen käyttöönottotarkastukset valtioneuvoston asetuksen vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta 685/2015 39 §:n mukaisesti. Öljylämmityslaitteiston asennusliike, ns. hyväksytty liike, toimittaa pelastuslaitokselle asennustodistuksen öljylämmityslaitteiston asennustyöstä tai laitteiston oleellisesta muutoksesta ja pelastusviranomaisen tarkastaa öljylämmityslaitteiston 3 kk kuluessa sen asentamisesta. Asennusliikkeen tulee antaa asiakkaalle vaatimuksenmukaisuustodistus 558/2012 3 § mukainen pätevyys hyväksynnän vaativista toimenpiteistä.

6.4 Lupalaitosten harjoitukset

Kemikaalikohteiden laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia valvoo Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes). Laajamittainen kemikaalien käsittely ja varastointi jaetaan kolmeen riskiluokkaan: lupalaitokset, toimintaperiaatelaitokset ja turvallisuusselvityslaitokset.

Turvallisuusselvityslaitosten suuronnettomuusharjoitukset tulee järjestää kerran kolmessa vuodessa. Ensimmäinen suuronnettomuusharjoitus tulee järjestää vuoden kuluessa siitä, kun kohteen ulkoinen pelastussuunnitelma on hyväksytty. Harjoittelu perustuu Sisäministeriön asetukseen erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoisesta pelastussuunnitelmasta (612/2015). Päijät-Hämeessä on neljä turvallisuusselvityslaitosta sekä yksi muu vastaava kohde, joihin ulkoinen pelastussuunnitelma on laadittu.

Lisäksi Tukesin valvonnassa on 15 toimintaperiaateasiakirja-, lupa- ja nestekaasulaitosta. Päijät-Hämeen pelastuslaitos harjoittelee myös näissä kohteissa kolmen vuoden välein harjoitus suunnitelman mukaisesti.

Kemikaalivastaava tai muu pelastusviranomainen toimii kemikaalikohteiden harjoitusten yhteyshenkilönä. Aluepalopäällikkö valvoo harjoitusten toteuttamisia.

Liitteessä C on laitosmäärät kunnittain ja suunnitellut harjoitukset vuodelle 2018. Harjoitusraportti kirjataan Tukesin ylläpitämään kemikaalirekisteriin, samoin kohteeseen laadittu ulkoinen pelastussuunnitelma.

6.5 Ilotulitteiden vähittäismyynnin ja varastoinnin tarkastukset

Pelastusviranomainen toimii vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005) 115 §:n ja valtioneuvoston asetuksen räjähteiden valmistuksen ja varastoinnin valvonnasta (819/2015) 45 §:n mukaisena valvontaviranomaisen pyroteknisten tuotteiden varastonnissa ja kaupan yhteydessä ja/tai luovutuksessa yksityiseen kulutukseen. Pelastusviranomainen voi kieltää ilotulitteiden myynnin lain (390/2005) 111 § perusteella.

Ilotulitteiden myyjä toimittaa pelastuslaitokselle kertaluontoisen ilmoituksen ilotulitteiden myynnistä. Ilotulitteiden myynnistä tehdään päätös palotarkastusohjelmalla.

Päijät-Hämeen pelastuslaitos tarkastaa kaikki ilotulitteiden myyntipaikat ja –varastot niiden perinteisenä myyntiaikana ennen vuoden vaihdetta. Ilotulitteiden myyntipaikkoja, varastointia ja luovutusta valvotaan tarkastuksilla lisäksi perinteisen myyntiajan ulkopuolella johtuen ympärivuotisen verkkokaupan myynnistä ja ns. Venetsialaisten aikaan tapahtuvasta myynnistä.

6.6 Ilotulitteiden käytön valvonta uuden vuoden ulkopuolella

Luokan F2 ja F3 ilotulitteiden käytöstä uuden vuoden ulkopuolella on tehtävä ilmoitus pelastuslaitokselle. Pelastusviranomainen tekee käytöstä kirjallisen päätöksen. Valvonta perustuu lakiin vaarallisen kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 390/2005. Päijät-Hämeen pelastuslaitos

on tehnyt toistaiseksi voimassa olevan alueellisen päätöksen, jonka mukaan elokuun viimeisenä viikonloppuna vietettävien Venetsialaisten ilotulittamisesta ranta-alueilla ei tarvitse ilmoittaa pelastuslaitokselle.

Luokkien F2 ja F3 ilotulitteiden luovutus kaupasta on kielletty 1.12. - 26.12., ellei ostajalla ole pelastusviranomaisen antamaa kemikaaliturvallisuuslain 91 §:n 3 momentissa tarkoitettua päätöstä tuotteiden käyttöön. Luovutusrajoituksesta säädetään Valtioneuvoston asetuksen räjähteiden valmistuksen ja varastoinnin valvonnasta (819/2015) 52–54 §:ssä.

6.7 Erikoistehosteiden käytön turvallisuus

Räjähteiden tai palo- ja räjähdysvaarallisten kemikaalien käytöstä erikoistehosteena tulee ilmoittaa etukäteen alueen pelastusviranomaiselle siten kuin asiasta säädetään vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005) 81 §:ssä. Tulleesta ilmoituksesta tehdään päätös ja päätöksen mukaisuus todetaan palotarkastuksella.

6.8 Räjähdysvaarallisten tilojen turvallisuus

Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen lupa- ja ilmoitusmenettelyissä sekä käyttö- ja määräaikaistarkastuksilla huomioidaan räjähdessuojaus (ATEX)- lainsäädännön aiheuttamat vaatimukset. Asiakasta neuvotaan ATEX- asiakirjan laadinnassa. Valvonnan yhteydessä tarkistetaan, onko toiminnanharjoittaja laatinut räjähdysuojausasiakirjan. Valvonta perustuu lakiin vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 390/2005. Asiakirjan laadinnasta säädetään valtioneuvoston asetuksessa nestekaasulaitosten turvallisuusvaatimuksista 858/2012 (18 §).

7 JÄLKIVALVONTA

Valvonnan sisällön kokonaisuuteen kuuluu oleellisena osana annettujen korjausmääräysten noudattamisen valvonta. Jälkivalvonnan keinoja ovat muun muassa havaittujen puutteiden korjausten toteutuminen dokumenttien perusteella, jälkitarkastuksen tekeminen, hallintopakkekeinojen käyttäminen ja rikosilmoituksen tekeminen.

Pöytäkirjassa annetut korjausmääräykset on aina todennettava. Jälkivalvontaa tehdään myös, jos erityisellä palotarkastuksella havaitut asiat ovat kesken ja niiden korjaaminen halutaan varmistaa.

Mikäli määräyksiä on laiminlyöty, voi pelastusviranomainen käyttää hallinnollisia pakkokeinoja (uhkasakko tai teettämisuhka) tilanteen korjaamiseksi pelastuslain 105 § mukaisesti. Pelastusviranomainen voi myös tehdä rikosilmoituksen, mikäli pelastuslain 106 § mukaiset edellytykset täyttyvät.

Jotta tehdyillä tarkastuksilla olisi vaikuttavuutta, on annettujen korjausmääräysten noudattamista valvottava tehokkaasti. Usean yrityksen ja laitoksen palotarkastusväliä on pidennetty valtakunnallisen tarkastusvälien määrittelyiden mukaan ja mikäli erillistä jälkivalvontaa ei tehdä, ei tehdyillä palotarkastuksella saavuteta kohteen turvallisuuden suhteen mitään muutosta.

7.1 Uhkasakko ja teettämisuhka

Viranomaisen antamaa kieltoa tai määräystä voidaan tehostaa uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella. Uhkasakosta sekä teettämis- ja keskeyttämisuhasta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

7.2 Rikosilmoitus

Rikosilmoitus on mahdollista tehdä pelastuslain 106 § mukaisesti erikseen säädetyistä toimista, ellei tekoa voida pitää vähäisenä tai ellei niistä ole muualla säädetty ankarampaa rangaistusta.

8 VIRANOMAISYHTEISTYÖ JA ASIANTUNTIJUUS

Viranomaisyhteistyöllä pyritään ensisijaisesti turvallisuuden tuottamiseen valvontatyössä mm. vaihtamalla riskitietoa ja toteuttamalla tarvittavia toimenpiteitä, kuten yhteisiä valvontakäyntejä. Yhteistyötä voidaan pitää tehokkaana silloin, kun se on luonteeltaan säännöllistä ja suunnitelmallista ja sen lähtökohdaksi on tunnistettu kaikki olennaiset toimijat. Tietojen vaihto voi olla tarpeen eri viranomaisten välillä. Viranomaisyhteistyöstä on annettu yleisiä säädöksiä mm. hallintolain (434/2003) pykälissä 10 § ja 31 §. Lisäksi pelastuslain 42 § ja 43 § edellyttävät viranomaisyhteistyötä ja tietojen jakamista.

Yleisenä viranomaisten yhteistoimintamuotona on yhteistarkastusten tekeminen tarkoituksenmukaisissa kohteissa. Yhteistarkastuksissa tulee kiinnittää huomiota viranomaisten välisiin toimivalta-kysymyksiin. Pelastusviranomaisia ei ole säädetty esimerkiksi Maankäyttö -ja rakennuslaissa (MRL) valvontaviranomaisiksi, jolloin valvontatoimenpiteitä ei voi perustella MRL:n tai sen nojalla annettujen asetusten säädöksillä. Pelastusviranomaisen omasta valvontakäynnistä tehdään aina oma pöytäkirja.

Yhteistyövelvoite koskee myös pelastuslaitosten välistä yhteistyötä. Lähitulevaisuuden haasteita pelastuslaitosten yhteistyössä valvontatoiminnan kehittämisessä ovat esimerkiksi yhdenmukainen valvontamalli ja yhtenäiset lakien sovellusohjeet.

Asiantuntijuus

Pelastusviranomaisilla on muiden viranomaisten työtä tukeva asiantuntijarooli. Useissa säädöksissä annetaan pelastusviranomaisille oikeus ja velvollisuus antaa lausuntoja turvallisuuden näkökulmasta. Asiantuntijaroolia voidaan toteuttaa myös yhteisvalvonnoissa. Perinteisesti pelastusviranomaisen on toiminut esimerkiksi rakennusvalvontaviranomaisen katselmuksissa asiantuntijana paloteknisten laitteiden ja paloturvallisuusasioiden osalta.

Valvontakeinojen käytössä eri viranomaisten yhteistyöllä voidaan valvonnan tehokkuutta ja vaikuttavuutta lisätä. Yhteistyöhön pelastuslaitoksen ja eri viranomaisten kanssa pyritään luomaan vakio- muotoisia toimintatapoja, joilla taataan toimiva yhteistyö eri viranomaisten kanssa. Rakennusten turvallisuuden ja turvallisen käytön osalta välttämättömiä yhteistyötahoja ovat kuntien kaavoitus- ja rakennusvalvontaviranomaiset, mutta myös kuntien sosiaali- ja terveystoimikunnat. Valtion viranomaisista esimerkiksi poliisi sekä turvallisuus- ja kemikaalivirasto ovat pelastuslaitosten keskeisiä yhteistyötahoja.

Tiedonvaihto

Yksi viranomaisten yhteistyön suurimmista hyödyistä on tiedonvaihto. Viranomaisten valvontavelvoitteet menevät osittain päällekkäin ja useat viranomaiset valvovat samoja asioita ja tekevät samanlaisia ja toisiaan tukevia huomioita. Yhteistyön osallistuvien tahojen välinen tehokas ja keskeytyksetön tiedonvaihto helpottaa ja tehostaa työtehtävien hoitamista. Tehokas tietojen vaihto on myös edellytys sille, että pelastuslaitos pystyy arvioimaan toimintaympäristössään tapahtuvia muutoksia ja niiden vaikutuksia omaan alueensa riskiarvioon ja osaa hyödyntää esimerkiksi Tukesin tarkastuspöytäkirjoja päivittäessään ulkoisia pelastussuunnitelmia.

Pelastusviranomaisille on säädetty nimenomaisesti jotain oikeuksia ja velvoitteita liittyen viranomaisten väliseen tietojen vaihtoon. Toiset näistä tietojenvaihtovelvoitteista liittyvät pelastusviranomaisen valvontatehtävään suoremmin. Muut ovat luonteeltaan enemmän kaikkia koskevia yleis-säädöksiä kuten lastensuojelulaki, eläintensuojelulaki ja rikoslaki jne.

8.1 Pelastuslain 42 §:n mukainen yhteistyö

Pelastuslain 42 § mukaan pelastuslaitoksen tulee onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja turvallisuuden ylläpitämiseksi toimia yhteistyössä muiden viranomaisten sekä alueella olevien yhteisöjen ja asukkaiden kanssa sekä osallistua paikalliseen ja alueelliseen turvallisuussuunnitteluyhteistyöhön. Yhteistyöllä pyritään ensisijaisesti turvallisuuden tuottamiseen muun muassa vaihtamalla riskitietoja ja

toteuttamalla tarvittavia toimenpiteitä, kuten yhteisiä valvontakäyntejä. Päijät-Hämeen pelastuslaitos suorittaa omaa valvontatoimintaansa yhteistyössä eri viranomaisten ja muiden tahojen kanssa.

Pelastuslain 42 §:n 2 momentin mukaan, jos viranomaiset virkatoimiensa yhteydessä havaitsevat tai muutoin saavat tietää rakennuksessa, asunnossa tai muussa kohteessa ilmeisen palonvaaran tai muun onnettomuusriskin, heidän tulee mahdollisten salassapitosäännösten estämättä ilmoittaa asiasta alueen pelastusviranomaiselle. Ilmoitusvelvollisuus koskee myös kuntaa, muuta julkisyhteisöä ja näiden palveluksessa olevaa henkilöstöä sekä 18 §:n 2 momentissa tarkoitettua hoitolaitoksen ylläpidosta ja palvelu- ja tukiasumisen järjestämisestä huolehtivaa toiminnanharjoittajaa ja tämän palveluksessa olevaa henkilöstöä.

Säädöksen tavoitteena on mahdollistaa eri viranomaisten järjestelmiin kertyvän tiedon sekä havaintojen välittäminen asiasta vastaavalle viranomaiselle siten, että tieto tallentuu ja velvoittaa toimivaltaisen viranomaisen reagoimaan tarvittavalla tavalla. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että ilmeisen paloriskin sekä ilmeisen muun onnettomuusriskin torjunta on kyettävä käynnistämään välittömästi tiedon tultessa pelastusviranomaiselle. Tavoitteena on myös saavuttaa pysyviä tuloksia sopimalla käytänteistä, joilla vastaavien tilanteiden toistuminen on ennakoitavissa ja estettävissä.

Pelastuslain 42 §:n toisen pykälän tehokas soveltaminen edellyttää koulutusta ja ohjausta alueellisille ja paikallisille yhteistoimintaviranomaisille ja – tahoille. Päijät-Hämeessä koulutusta on järjestetty muun muassa kuntien sosiaalijohtajille ja sosiaalitoimen työntekijöille.

8.2 Pelastuslaitosten välinen valvontayhteistyö

Pelastuslaitosten keskinäisessä valvontatoiminnan kehittämisessä on keskitytty valvonnan yhtenäistämisen lisäksi muun muassa valvontaohjelmiston kehittämiseen. Pelastuslaitoksilla on yhteisiä asiantuntijaverkostoja mm. kemikaaliyhdyshenkilöiden verkosto ja yleisötilaisuuksien ja erikoistehosteiden valvojien verkosto.

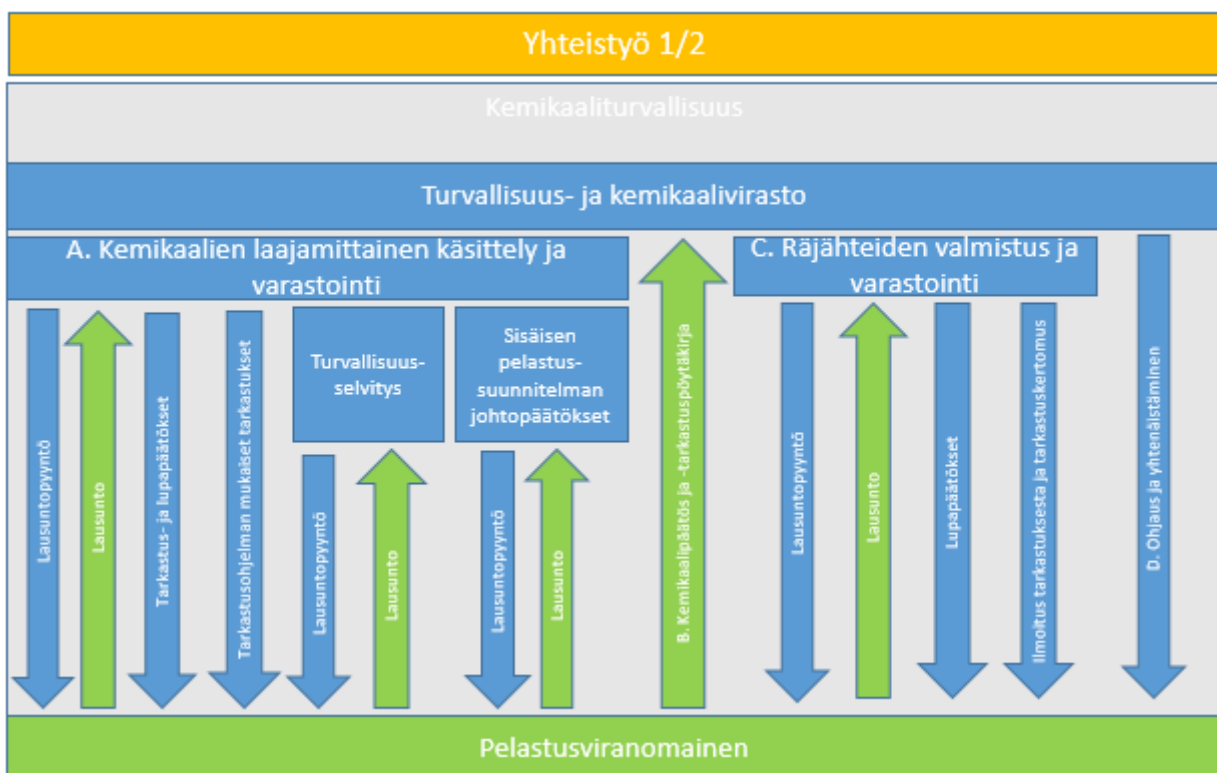

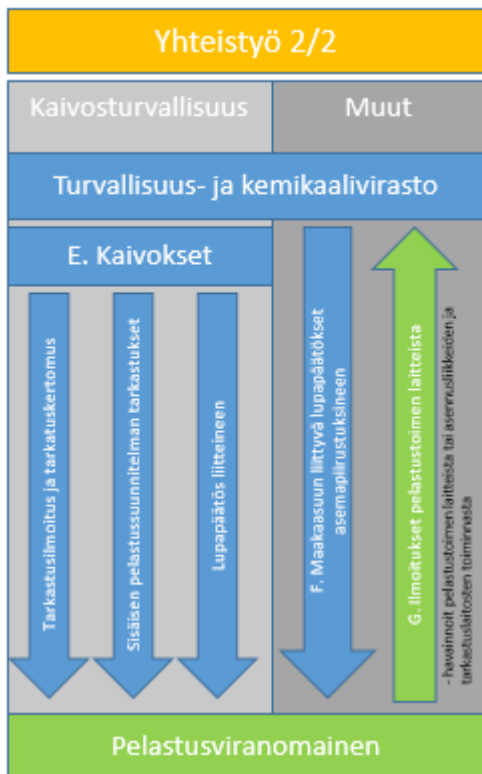
Kumppanuusverkoston kautta eri pelastuslaitosten kehittämät turvallisuuskulttuurin arviointimene-
telmät ja sanktiokäytännöt ovat levinneet tehokkaasti pelastuslaitoksiin. Kumppanuusverkoston
myötä valvontamaksut ja erhe-käytännöt ovat melko yhtenäisiä eri pelastuslaitosten kesken. Lähitu-
levaisuuden haasteita pelastuslaitosten yhteistyössä valvontatoiminnan kehittämiseksi ovat pelas-
tuslain ja kemikaalilain soveltamiseen liittyvien käytäntöjen ja prosessien yhtenäistäminen.

8.3 Yhdyspinta pelastuslaitoksen ja eri viranomaisten välillä

8.3.1 Valtion viranomaiset

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes

A. Lupaa kemikaalien laajamittaiseen teolliseen käsitte-lyyn ja varastointiin haetaan kirjallisesti Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta. Tukesin tulee lupahakemusta käsitellessään pyytää lausunto muun muassa pelastusviranomaiselta. Tukesin on toimitettava tieto tarkastus- ja lupapäätöksestä pelastusviranomaiselle. Tukesin on ilmoitettava myös tarkastusohjelman mukaiset tarkastukset ja turvallisuusselvitystä koskevat johtopäätökset pelastusviranomaiselle. Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen kemikaalivastaava pyrkii pääsääntöisesti olemaan mukana tarkastuksissa, tai hänen estyneenä ollessa muu pelastusviranomainen. Ennen turvallisuusselvityksen ja sisäisen pelastussuunnitelman johtopäätösten ilmoittamista on Tukesin kuitenkin varattava pelastusviranomaiselle mahdollisuus esittää mielipi-

teensä turvallisuusselvityksestä. Ilmoitusvelvollisuus koskee myös hyväksytyjä tarkastuslaitoksia. (685/2015)

- B. Vaarallisen kemikaalin vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia saa harjoittaa tekemällä sitä ilmoituksen. Toiminnanharjoittajan tulee tehdä ilmoitus pelastusviranomaiselle. Ilmoituksesta tehty päätös toimitetaan tiedoksi Tukesille. (685/2015)
- C. Räjähdeiden valmistusta ja varastointia valvoo Tukes (819/2015). Tukesin on räjähteiden valmistuksen tai varastoinnin lupahakemuksen käsittelyn tueksi pyydettävä pelastuslaitokselta lausunto. Lisäksi lupapäätöksestä tulee toimittaa tieto pelastuslaitokselle. Tukesin on ilmoitettava käyttöönottotarkastuksesta pelastusviranomaiselle ja lisäksi toimitettava tarkastuskertomus pelastusviranomaisen käyttöön.
- D. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ohjaa ja yhtenäistää pelastusviranomaisten ja poliisin toimintaa kemikaalilain säännösten noudattamisen valvonnassa. (390/2005 116 §)

- E. Tukesin on toimitettava ilmoitus kaivoksen tarkastuksesta sekä tarkastuskertomus pelastusviranomaiselle. Kaivosviranomaisen rooli (Kaivoslaki 621/2011: 123 §): Valvontaviranomaisen on lisäksi toimitettava sisäiseen pelastussuunnitelmaan tehdyt tarkistukset pelastusviranomaiselle. Lisäksi lupaviranomaisen on toimitettava lupapäätös ja hakemukseen liittyvät pelastussuunnitelmaa koskevat muut asiakirjat pelastusviranomaiselle huomioon otettavaksi niiden toimialalla tehtäviä suunnitelmia varten (esim. ulkoinen pelastussuunnitelma).
- F. Asetuksen maakaasun käsittelyn turvallisuudesta (551/2009) mukaisesti Tukesin on toimitettava jäljennös maakaasun siirtoa ja jakeluputkistoa sekä erillistä suurta käyttökohdetta ja tiettyä aluetta koskevasta lupapäätöksestä asemapiirustuksineen pelastusviranomaiselle.
- G. Laki pelastustoimen laitteista (10/2007) velvoittaa pelastusviranomaisen ilmoittamaan Tukesille havaitsemistaan pelastustoimen laitteita taikka paloilmoittimien ja sammutuslaitteistojen asennusliikkeiden tai tarkastuslaitosten toimintaa koskevista vakavista puutteista.

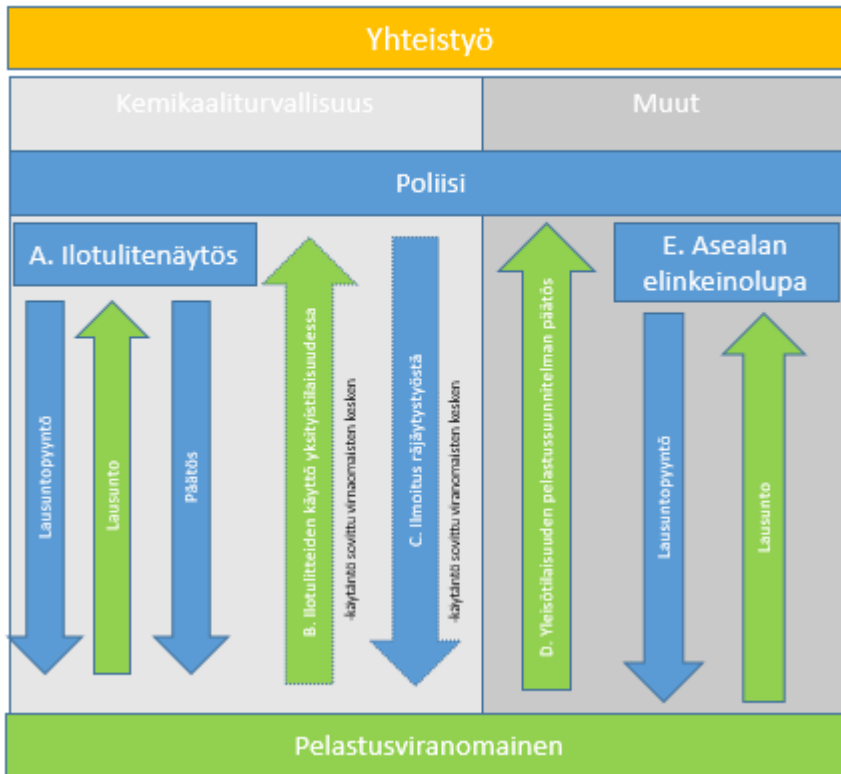
Maakaasu-, nestekaasu- ja öljylämmityslaitteistojen asennus- ja huoltotoimintaa sekä maanalaisten öljysäiliöiden tarkastusta saavat tehdä vain hyväksytyt liikkeet. Tukes valvoo hyväksytyjen liikkeiden toimintaa. (558/2012)

Tukes valvoo osaltaan yleisötilaisuuksien kuluttajaturvallisuutta. Yhteistyö pelastuslaitosten ja Tukesin välillä perustuu yhteisiin käytäntöihin ja sopimuksiin.

Hämeen poliisi

- Ilotulitusnäytöksiä valvoo poliisi. Poliisiin tulee pyytää lausunto ilotulitenäytöksestä pelastusviranomaiselta. Lisäksi poliisiin tulee toimittaa päätöksestä kopio pelastusviranomaiselle (valtioneuvoston asetus räjähteiden valmistuksen ja varastoinnin valvonnasta 819/2015, 61 §)
- Ilotulitteiden yksityistä käyttöä valvoo pelastusviranomainen. Pelastusviranomaiselle ei ole säädetty velvoitetta toimittaa tehtyä päätöstä poliisille, mutta käytäntö on usealla pelastuslaitoksella paikallisesti sovittu poliisin kanssa.
- Ilmoitus räjähdystyöstä tehdään poliisille. Poliisille ei ole säädetty velvoitetta toimittaa tehtyä päätöstä pelastuslaitokselle, mutta käytäntö on usealla pelastuslaitoksella paikallisesti sovittu poliisin kanssa. Poliisi voi toimittaa ilmoituksen ja tarvittaessa erillisen määräyksiä tai rajoituksia räjäytystyön suorittamisesta sisältävän päätöksen edelleen pelastusviranomaiselle.

- D. Yleisötilaisuuden pelastussuunnitelma tulee toimittaa pelastusviranomaiselle arvioitavaksi. Pelastusviranomaisen on tarvittaessa toimitettava suunnitelma poliisille sekä ensihoidosta vastaavalle terveysviranomaiselle (PelL 16 §). Päijät-Hämeessä on käytäntönä, että suunnitelma siihen annettuine kommentteineen toimitetaan aina tiedoksi poliisille. Ilmoitus voi olla myös poliisin myöntämän luvan ehtona.
- E. Ampuma-aseasetuksen (145/1998) 10 §:ssä säädetään asealan elinkeinoluvan hakemisesta. Hakemukseen on liitettävä sen kunnan palo- ja pelastusviranomaisen sekä poliisilaitoksen lausunto, jonka alueella asealan elinkeinoa aiotaan harjoittaa. Lupaviranomainen voi vaatia hakijaa esittämään muitakin luvan antamisen edellytyksiä koskevia selvityksiä.

Poliisi päättää myös yleisten teiden sulkemisesta esimerkiksi yleisötilaisuuteen, kulkueeseen, mielenilmaisuun tai rallitestiajoon liittyen, jotka poliisi toimittaa tiedoksi pelastusviranomaiselle.

Poliisi ja pelastusviranomainen tekevät tyypillisesti tiivistä yhteistyötä varsinkin yleisötapauksien turvallisuuden edistämiseksi. Yhteistyöhön kuuluu yhteistarkastuksia ja esim. etukäteiskokouksia isojen tilaisuuksien järjestäjien kanssa. Poliisilla on myös mahdollisuus kieltää yleisötilaisuuden järjestäminen.

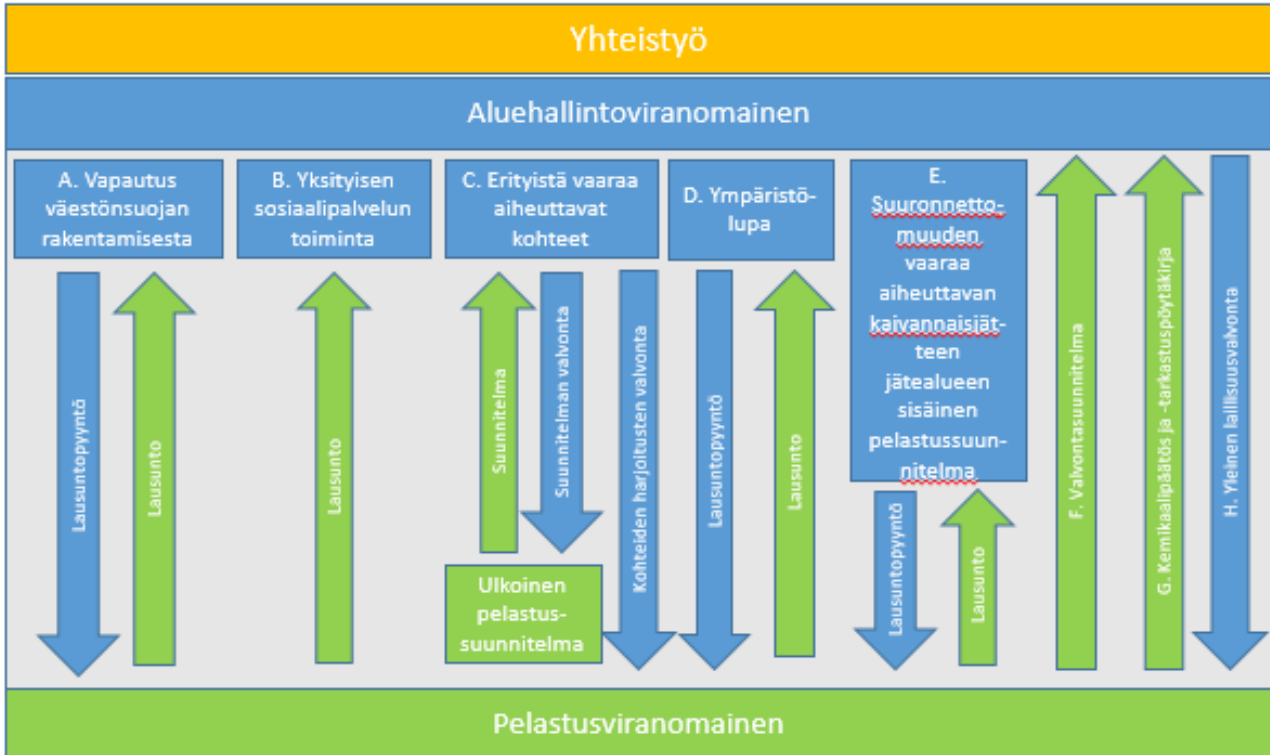
Päijät-Hämeen pelastuslaitos tekee yhteistarkastuksia poliisin kanssa muun muassa anniskeluravintoloiden valvonnassa. Mukana voi olla myös aluehallintoviranomainen (alkoholitarkastaja) sekä myös tarvittaessa terveystarkastaja.

Erikseen sovittaessa pelastusviranomainen voi osallistua poliisin kanssa vaarallisten aineiden kuljetusten yhteisvalvontoihin. Näissä valvonnoissa pelastusviranomainen toimii asiantuntijana vaarallisten aineiden ominaisuuksiin ja kuljetusauton rakenteisiin liittyvissä asioissa.

Muuta yhteistyötä poliisin kanssa tehdään palontutkinnassa, sekä räjäytystyömaiden turvallisuuden valvonnassa.

Aluehallintoviranomainen

- AVI voi myöntää vapautuksen kokonaan tai määräajaksi väestönsuojan rakentamisvelvollisuudesta kuultuaan pelastuslaitosta ja rakennusvalvontaviranomaista. (PelL 75 §)
- Yksityisistä sosiaalipalveluista annetun STM:n (1053/2011) asetuksen mukaan lupahakemukseen ja toiminnan aloittamista koskevaan ilmoitukseen on liitettävä pelastusviranomaisen lausunto. Yleisenä käytäntönä on, että kyseisen lausunnon pyytää toiminnanharjoittaja ja hän liittää lausunnon osaksi omaa lupahakemustaan.
- AVI valvoo erityistä vaaraa aiheuttaviin kohteisiin liittyvää pelastusviranomaisten toimintaa. Tähän sisältyvät erityisesti ulkoisten pelastussuunnitelmien ja harjoitusten toteutumisen valvonta. (PelL 48 §) Pelastuslaitoksen tulee toimittaa ulkoiset pelastussuunnitelmat asianomaiselle aluehallintovirastolle arvioitavaksi. Arviointia varten ulkoisten pelastussuunnitelmien liitteenä tulee toimittaa aluehallintovirastolle myös 2 §:n 4 momentissa mainitut asiakirjat kuitenkin siten että ydinvoimalaitosten osalta tulee toimittaa vain valmiussuunnitelman yleinen osa. (612/2015 6 §)

Aluehallintoviraston tulee valvoa ja seurata suuronnettomuusharjoitusten valmistelua, toteutusta ja tasoa sekä tarpeen mukaan osallistua harjoituksiin. (612/2015 7 §)

- D. Ympäristönsuojelulain lupakäsittelyyn liittyvässä 42.1 § kohdissa 2 ja 5 pyydetään yleensä lausunto pelastusviranomaiselta. Pelastusviranomaisen katsotaan olevan kohdassa mainittu yleistä etua valvova viranomainen.
- E. Valtioneuvoston asetuksen kaivannaisjätteistä (190/2013) mukaan ympäristölupaviranomaisen on pyydettävä kohteen sisäisestä pelastussuunnitelmasta pelastusviranomaisen lausunto. Velvoite koskee suuronnettomuuden vaaraa aiheuttavan kaivannaisjätteen jätealueen sisäistä pelastussuunnitelmaa.
- F. Pelastuslaki 79 § edellyttää, että pelastuslaitoksen laatima valvontasuunnitelma lähetetään tiedoksi AVI:lle.
- G. Vaarallisten kemikaalien varastointia harjoittavien laitosten valvonnassa pelastusviranomaisen tekemä päätös on velvoitettu toimittamaan tiedoksi AVI:lle (685/2015).
- H. Aluehallintovirasto valvoo pelastustoimea sekä pelastustoimen palvelujen saatavuutta ja tasoa toimialueellaan. Asiakas voi kannella pelastusviranomaisen tai pelastuslaitoksen toiminnasta AVI:in.

AVI ja pelastusviranomainen suorittavat yhteistarkastuksena poliisin sekä terveysturvallisuuden kanssa mm. ravintolavalvontaa.

Muuta yhteistyötä tehdään myös peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualueen sekä työsuojelun vastuualueen kanssa.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristöviranomainen (ELY)

A. Patoturvallisuusviranomaisena toimii patoturvallisuusasioissa toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Patoturvallisuuslain (494/2009) mukaan roolitus menee seuraavasti: Patoturvallisuusviranomaisen on ennen luokittelupäätöksen tekemistä ja 2 momentissa tarkoitettujen asiakirjojen hyväksymistä varattava padon omistajalle ja alueen pelastusviranomaiselle tilaisuus tulla kuulluksi. Päätös on annettava tiedoksi padon omistajalle, alueen pelastusviranomaiselle ja padon vaikutusalueen kunnille.

Padon omistajan on järjestettävä vähintään viiden vuoden välein ja tarvittaessa useamminkin 1–3-luokan padoilla määräaikaistarkastus, johon patoturvallisuusviranomaisella ja pelastusviranomaisella on oikeus osallistua.

Patoturvallisuusviranomainen voi määräaikaistarkastuksen perusteella määrätä padon omistajan päivittämään padolle laaditun vahingonvaaraselvityksen. Padon omistajan tulee toimittaa

päivitetty vahingonvaaraselvitys patoturvallisuusviranomaiselle hyväksyttäväksi määräaikaistarkastuksen yhteydessä tai erikseen. Patoturvallisuusviranomaisen on annettava päivitetyn vahingonvaaraselvityksen hyväksymispäätös tiedoksi padon omistajalle, alueen pelastusviranomaiselle ja padon vaikutusalueen kunnille.

- B. Maa- ja metsätalousministeriö ohjaa tuettavaa maatalousrakentamista asetuksin ja niiden liitteinä annetuin rakentamismääräyksin ja –ohjein. Kotieläintalouksille on laadittava pelastussuunnitelma, joka on toimitettava pelastusviranomaiselle. (MMM asetus tuettavaa rakentamista koskevista paloteknisistä vaatimuksista 474/2014) Käytännön tuen myöntää ELY-keskus.
- C. Alueen pelastustoimen tehtävänä on tarkastaa, että Öljyvahinkojen torjuntalain 1673/2009 14–16 §:ssä tarkoitetun toiminnan harjoittajalla on suunnitelman mukainen kalusto ja torjuntavalmius sekä ilmoittaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle mahdollisesti havaitsemiaan puutteista.

Muut valtion viranomaiset

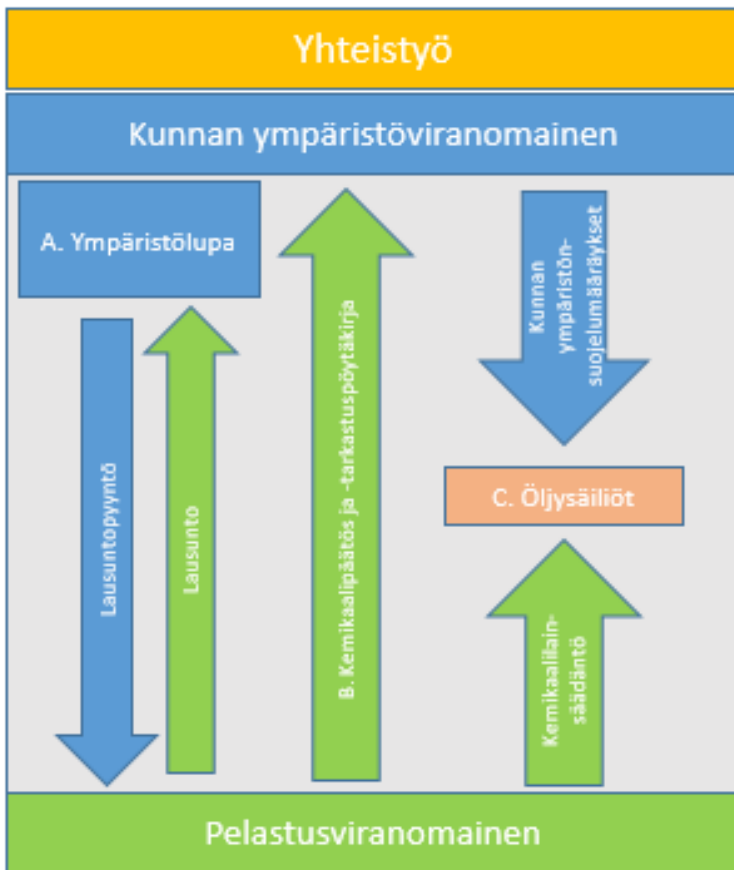
Yhteistyötä tehdään myös muiden valtion viranomaisten kanssa:

- Valvira
- Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi (ratapihat jne.)
- Huoltovarmuuskeskus (YTS-kohteet)
- Onnettomuustutkintakeskus
- Häätäkeskuslaitos (paloilmoitinasiat)
- Puolustusvoimat (muun muassa omat valvontakohteet, turvallisuusviestintä)
- Tulli (muun muassa yhteistarkastukset)

8.3.2 Kunnalliset viranomaiset

Ympäristöviranomainen

- Ympäristönsuojelulain lupakäsittelyyn liittyvässä 42.1 § kohdissa 2 ja 5 pyydetään yleensä lausunto pelastusviranomaiselta. Pelastusviranomaisen katsotaan olevan kohdassa mainittu yleistä etua valvova viranomainen.
- Vaarallisten kemikaalien varastointia harjoittavien laitosten valvonnassa pelastusviranomaisen tekemä päätös on veloitettu toimittamaan tiedoksi ympäristöviranomaiselle (685/2015).
- Lämmitysöljyn säilyttäminen on kemikaaliturvallisuuslain (390/2015) ja sen nojalla annettujen asetusten alaista toimintaa. Pelastusviranomainen säädösten valvontaviranomaisena valvoo huolellisuus- ja huolehtimisveloitteen toteutumista. Lisäksi pelastusviranomainen valvoo erityisesti maanalaisten öljysäiliöiden kuntoa pohjavesialueella ja näistä säiliöistä on toimitettava

pelastuslaitokselle määräaikaistarkastuspöytäkirja (344/1983). Muualla sijaitsevien öljysäiliöiden teknisen kunnan valvonta pohjautuu yleensä paikallisiin ympäristönsuojelumääräyksiin ja sitä valvoo kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

Öljylämmityslaitteistojen asentamista valvoo pelastusviranomainen. Pelastusviranomaisen on huomioitava, että kunnan ympäristönsuojelumääräyksissä voi olla kemikaalilainsäädäntöä tiukempia vaatimuksia esim. öljysäiliöiden asentamisesta maan alla tai säiliöiden poistamisesta käytöstä.

Myös muiden ympäristölupaviranomaisen käsittelemien lupa-asioiden päätöksien tueksi saatetaan pyytää lausuntoa pelastusviranomaiselta. Tällaisia voivat olla mm. luvanvaraisessa ja rekisteröitävässä toiminnassa tapahtuneen poikkeuksellisen toiminnan vaatima päätös (YSL 123 §) tai leirintäalue-luvan käsittely (jos kunnassa ympäristönsuojeluviranomainen toimii leirintäalueviranomaisena).

Ympäristöterveysviranomainen

Majoitushuoneistoja koskevat ilmoitukset ja niihin liittyvät valvontakäynnit on ilmoitettava pelastusviranomaiselle (Terveydensuojelulaki 763/1994 15 §).

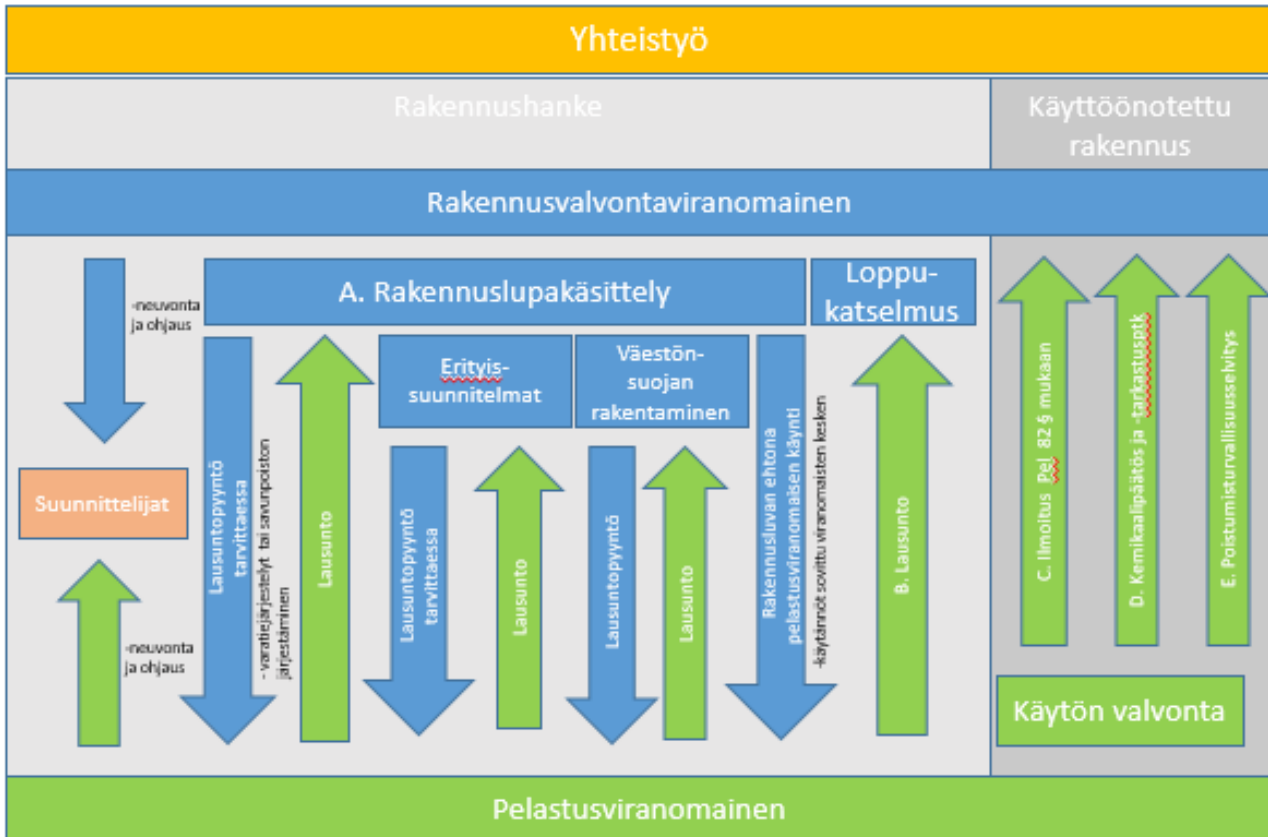
Ympäristöterveysvalvonnan kanssa tehdään yhteistyötä myös erityisesti paloriskiasuntojen yhteydessä. Asunnoissa saattaa olla molempien viranomaisten valvontavastuulle kuuluvia asioita.

Ympäristöterveysvalvonnan kanssa tehdään lisäksi yhteistyötä yleisötapahtumissa, ravintoloiden valvonnassa ja kemikaaliturvallisuudessa.

Rakennusvalvontaviranomainen

- A. Rakennusvalvontaviranomaisen ja pelastusviranomaisen yhteistyöllä on pitkät perinteet, vaikka Maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999) ei ole säädetty pelastusviranomaiselle tehtäviä. Ympäristöministeriön asetuksen rakennusten paloturvallisuudesta (848/2017) perustelumuiotissa on kaksi mainintaa pelastuslaitoksista: varatien järjestämisestä kuullaan pelastusviranomaisia ja savunpoiston järjestelyistä neuvotellaan pelastusviranomaisen kanssa. Päijät-Hämeessä on käytäntönä, että rakennusvalvontaviranomaiset pyytävät pelastuslaitoksen lausuntoa aina pientaloa suuremmissa rakennushankkeissa ja väestönsuojan rakentamisessa.

Pelastuslain 71 § mukaan rakennusvalvonta voi pelastusviranomaisesta kuultuaan sallia rakennettavaksi kahta tai useampaa rakennusta varten yhteisten väestönsuojan. Lisäksi pelastuslain 75 § mukaan rakennusvalvontaviranomainen voi pelastuslaitosta kuultuaan myöntää poikkeuksia väestönsuojan teknisistä vaatimuksista tai sen koko- ja sijaintivaatimuksista.

Pelastusviranomainen sekä rakennusvalvontaviranomainen antavat molemmat ohjausta ja neuvontaa rakennushankkeeseen ryhtyville sekä suunnittelijoille.

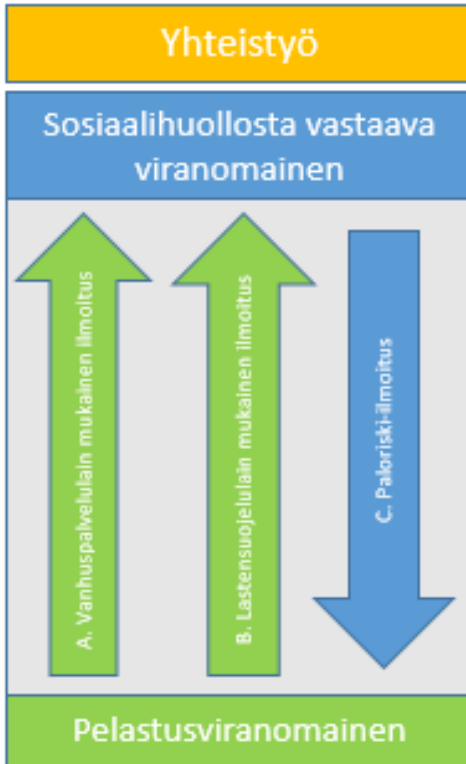
- B. Pelastuslaitoksen ja rakennusvalvontojen yhteistyöhön on perinteisesti kuulunut käynti rakennustyömaalla (erityinen palotarkastus), jossa pelastusviranomainen on antanut osaltaan lausunnon rakennuksen käyttöönoton tilanteesta rakennusvalvontaviranomaisen päätöksen tueksi.
- C. Alueen pelastusviranomaisen tulee kuulla kunnan rakennusvalvontaviranomaista valmisteltaessa pelastuslain 82 § 1 momentissa tarkoitettua määräystä kohteessa edellytettävistä turvallisuusvaatimuksista, jos turvallisuusvaatimusten toteuttaminen edellyttää rakennuslupaa tai toimenpidelupaa.
- D. Pelastusviranomaisen tulee toimittaa rakennusvalvonnalle päätökset ja käyttöönoton pöytäkirjat valvomistaan vaarallisten kemikaalien vähäisestä teollisesta käsittelystä ja varastoinnista. (VN:n asetus vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta 685/2015, 36 § ja 37 §)
- E. Pelastusviranomaisen tulee kuulla kunnan rakennusvalvontaviranomaista, mikäli pelastuslain 21 § poistumisturvallisuuden toteuttamismääräys edellyttää sellaisia pelastuslain 82 § mukaisia erityisiä turvallisuusmääräyksiä, jotka edellyttävät toimenpide- tai rakennuslupaa.

Terveydenhuollon vastuuviranomainen

Yleisötilaisuuden pelastussuunnitelma tulee toimittaa pelastusviranomaiselle arvioitavaksi. Pelastusviranomaisen on tarvittaessa toimitettava suunnitelma poliisille sekä ensihoidosta vastaavalle terveysviranomaiselle. (PelL 16 §) Tarvittaessa ensihoitokeskus on mukana myös tapahtumiin liittyvissä ennakkopalavereissa ja tarkastuksissa. Ensihoitokeskus osallistuu myös erilaisiin turvallisuusviestintätilaisuuksiin.

Sosiaaliviranomainen

A. Vanhuspalvelulain (980/2012) mukaan, mikäli alueen pelastustoimen palveluksessa oleva on tehtävässään saanut tiedon sosiaali- ja terveydenhuollon tarpeessa olevasta iäkkästä henkilöstä, joka on ilmeisen kykenemätön vastaamaan omasta huolenpidostaan, terveydestään tai turvallisuudestaan, hänen on salassapitosäännöksen estämättä viipymättä ilmoitettava asiasta kunnan sosiaalihuollosta vastaavalle viranomaiselle.

B. Lastensuojelulain (417/2007) mukaan muun muassa palo- ja pelastustoimen palveluksessa olevat henkilöt ovat velvollisia salassapitosäännösten estämättä viipymättä ilmoittamaan kunnan sosiaalihuollosta vastaavalle toimielimelle, jos he ovat tehtävässään saaneet tietää lapsesta,

jonka hoidon ja huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat olosuhteet tai oma käyttäytyminen edellyttää lastensuojelun tarpeen selvittämistä.

C. Sosiaaliviranomaisella on velvollisuus ilmoittaa pelastuslain 379/2011 42 § mukaisesta havaitsemastaan onnettomuusriskistä pelastusviranomaiselle salassapitosäännösten estämättä. Sosiaaliviranomaisen ja pelastusviranomaisen yhteistyö on tärkeää paloriskiasuntojen turvallisuuden parantamisessa. Paloriskiasuntojen kuntoon saattaminen saattaa vaatia toimenpiteitä molemmilta viranomaisilta.

Kaavoittaja

Yhteistyö nojautuu hyviin käytänteisiin. Lainsäädännöllistä veloitetta ei pelastusviranomaiselle kaavoituksessa ole. Yhteistyömuotona on usein kaavavalmisteluun liittyvät lausuntopyynnöt.

Yhteistyössä kaavoittajan kanssa voidaan tuoda asiantuntijuutta mm. seuraaviin asioihin: Alueen saavutettavuus, sammutusveden saanti, pelastustoiminnan tilantarve, tapahtuneet onnettomuudet, riskialueet ja pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohjeen huomioimisen vaikutukset.

Kunnan eläinlääkäri

Yhteistyötarpeet voi tulla esille esimerkiksi valvontatyön yhteydessä havaittujen eläinten hoitamiseen liittyvien epäkohtien myötä. Tällöin pelastusviranomaisen velvollisuus on tehdä eläinsuojeluilmoitus kunnan eläinlääkärille. (Eläinsuojelulaki 247/1996.)

Kuntien muut viranomaiset

Myös muiden kunnallisten viranomaistahojen kanssa tehdään yhteistyötä. Kuntien eri viranomaisten kanssa suunniteltiin ja toteutettiin mm. koulun yhteisviranomaistarkastus vuonna 2018 Lahdessa. Tätä yhteistyötä jatketaan ja kehitetään saadun palautteen pohjalta.

Sivistystoimen kanssa tehdään yhteistyötä mm. oppilaitoksien Nouhätä- ja Jee Jelppii-kampanjoissa.

8.3.3 Muut toimijat

Nuohoojat

Jos nuohooja havaitsee tulisijoissa ja savuhormeissa vikoja tai puutteita, joista voi aiheutua tulipalon vaara, hänen on ilmoitettava niistä kirjallisesti pelastuslaitokselle. Jos nuohooja toteaa tikkaiden, kattokulkutien osien tai katon turvavarusteiden olevan sellaisessa kunnossa, ettei nuohoustyötä voida suorittaa turvallisesti, on hänen ilmoitettava myös niistä kirjallisesti pelastuslaitokselle. (PelL 62 §.)

Päijät-Hämeen pelastuslaitos antaa kirjallisen korjauskehotuksen tai tekee tarvittaessa tarkastuskäynnin nuohoojilta saadun palautteen pohjalta.

Tarkastuslaitokset

Tarkastuslaitosten tulee ilmoittaa pelastusviranomaiselle vakavista puutteista. Puutteet ilmoitetaan toimittamalla tarkastuspöytäkirjat (Laki pelastustoimen laitteista 10/2007). Tulleet ilmoitukset on tarkastettava ja tehtävä riskiarviointi tehtävistä toimenpiteistä. Tarpeen mukaan pelastusviranomaisen on mukana myös tarkastuslaitoksen suorittaessa laitteiston tarkastusta. Pelastusviranomaiset saavat tarkastuslaitoksilta tarvittaessa asiantuntija-apua ja koulutusta paloilmoittimia ja sammutuslaitteistoja koskevissa asioissa.

Öljysäiliötarkastajat

Pohjavesialueella sijaitsevien maanalaisten öljysäiliöiden tarkastuspöytäkirjat tulee toimittaa pelastusviranomaiselle (KTM:n päätös 344/1983). Tulleet ilmoitukset on tarkastettava ja tehtävä riskiarviointi sekä päätös tehtävistä toimenpiteistä. Valvonta kohdistuu eritoten C- ja D-luokan säiliöihin. Asiassa on syytä tehdä yhteistyötä kunnan ympäristöviranomaisen kanssa.

Öljylämmityslaitteistojen asennusliikkeet

Öljylämmityslaitteistojen asennusliikkeiden tulee toimittaa pelastusviranomaiselle todistus asentamistaan öljylämmityslaitteistoista tai niille tehdyistä oleellisista muutoksista. Pelastusviranomaisen tulee tehdä tarkastus laitteistolle kolmen kuukauden kuluessa sen asentamisesta. (VNa 685/2015)

9 TIETOJEN KÄSITTELY JA SEURANTA

Jokainen valvontatyötä tekevä henkilö tekee suunnitelman oman tarkastustoimintansa toteuttamisesta vuonna 2019 ja hyväksyttää sen esimiehellään. Esimies seuraa henkilökohtaisen työn etene mistä.

Koko laitoksen toteutunutta valvontaa verrataan vuosittain suunniteltuun ja toteuma toimitetaan kolmen kuukauden välein pelastusjohtajalle, sekä esitellään riskienhallintahenkilöstön yhteiskouksissa.

Suunnitellut ja toteutuneet tarkastusmäärät kirjataan vuosittain valtakunnallisen Pronto-tietokan nan tilastointikaavakkeisiin. Tilastoinnissa selvitetään myös esimerkiksi annetut lausunnot ja muut valvontatoimet sekä valvontaan osoitetut resurssit.

9.1 Luottamuksellisten tietojen käsittely

Pelastuslain (379/2011) 93 § mukaan pelastuslaitos saa ylläpitää henkilörekisteriä rakennusten ja muiden kohteiden turvallisuuteen liittyviä valvontatehtävää varten. Henkilötietoja sisältävänä tietoa saavat käyttää ainoastaan pelastusviranomaiseksi nimetyt henkilöt työtehtäviinsä liittyen.

Kun muilta viranomaisilta saadaan tietoja erityisistä riskikohteista, tulee niiden käsittely olla luotta muksellista. Pelastuslain (379/2011) 42 § ja 89 § määrittelevät pelastusviranomaisen tiedonsaanti oikeudesta. Pelastusviranomaisen vaitiolovelvollisuudesta on säädetty 86 §:ssä. Pelastusviranomai nen käsittelee saamiaan tietoja luottamuksellisesti kunnioittaen yksityisyyttä ja yrityssalaisuuksia.

Luottamuksellisten tietojen käsittelyssä noudatetaan laissa viranomaisen toiminnan julkisuudesta (621/1999) kirjattuja periaatteita.

9.2 Valvontatietojen käsittely

Pelastuslaitoksen valvontatiedot kirjataan sähköiseen Merlot palotarkastusohjelmaan. Ohjelmasta on tehty tietosuojaseloste, joka on julkisesti nähtävillä pelastuslaitoksen verkkosivuilla www.phpela.fi.

Palotarkastuspöytäkirjat ja muut valvontatoimintaan liittyvät paperiset asiakirjat säilytetään pelastuslaitoksen asiakirjoihin liittyvien ohjeiden sekä arkistointiin liittyvien ohjeiden mukaisesti. Ohjeissa on huomioitu myös salaisten pöytäkirjojen säilytys. Asiakirjaohje sisältää ohjeen myös asiakirjojen luovutuksesta.

9.3 Valvontasuunnitelmasta tiedottaminen

Alueella käytössä oleva valvontasuunnitelma on julkinen. Valvontasuunnitelman sisältö ja perusteet esitellään laitoksen internet-sivuilla osoitteessa www.phpela.fi, josta alueen asukkaat ja kohteiden edustajat pääsevät tutustumaan sen sisältöön. Lisäksi valvontasuunnitelma toimitetaan muiden viranomaisten tiedossa oleviin sähköposteihin sekä aluehallintovirastolle.

10 RESURSSIT JA MITTARIT

10.1 Resurssit

Onnettomuuksien ehkäisyyn on osoitettu Päijät-Hämeen pelastuslaitoksessa yhdeksän päätoimista virkaa ja lisäksi kymmenellä pelastustoimenosaston päällystöviranhaltijalla toimenkuvaan kuuluu myös riskienhallinnan tehtäviä. Pelastustoimenosaston kahdeksalla viranhaltijalla on onnettomuuksien ehkäisyyn määritelty yksi kolmasosa työajasta. Valmiusmestarin työnkuvassa valvontaan liittyvää asiantuntijatehtävää on noin 20 %. Työvuorot suorittavat omavalvontatoimintaa ja asuinrakennusten tarkastustoimintaa, sekä ovat mukana turvallisuusviestinnässä. Työajan jakautuminen eri valvontatehtäviin on esitetty taulukossa 4.

Koko maakuntaa palvelevia ovat riskienhallintapäällikön, kahden paloinsinöörin ja valmiusmestarin virat sekä koulutussuunnittelijan toimi. Riskienhallintahenkilöstöstä on valittu muun muassa kemikaaliasioihin vastuuhenkilö, joka vastaa toiminnasta koko Päijät-Hämeessä.

Valvontatoiminnan vaatima laskennallinen henkilöresurssitarve vuonna 2018 on 15,4 henkilötyövuotta (taulukko 4).

Taulukko 4 Valvontatoiminnan laskennallinen resurssitarve vuodelle 2019

Valvontatehtävä	kpl	h/kpl	h yhteensä	htv	Selitys
A1-A6 Yritysten ja laitosten määräaikaiset tarkastukset	1034	4	4136	2,8	
A7 Pelastussuunnitelmavelvollisten asuinrakennusten määräaikaiset tarkastukset	100	3	300	0,2	Osa kerrostaloista
Muut tarkastukset	850	3	2550	1,7	
Omavalvontakohteisiin tulevat tarkastuskäynnit (ei palauta lomaketta)	1500	2	3000	2,0	20 % omavalvottavista asuinrakennuksista
Kemikaalivalvonta	500	4	2000	1,3	
Asiakirjavalvonta	650	0,5	325	0,2	

Oma valvonta (asuinrakennukset pl. osa kerrostaloista, vapaa-ajan rakennukset ja viljankuivaimot)	6764	0,25	1691	1,1
Asiantuntijapalvelut	1400	3	4200	2,8
Poistumisturvallisuus selvityksen käsittely	20	4	80	0,1
Alueelliset vastuut (kemikaalit)	1	280	280	0,2
Turvallisuusviestintä	500	4,5	2250	1,5
Yleinen hallintotyö			0	0,5
Toiminnan suunnittelu ja ohjaus (työnjohto, tuvi, varautuminen, valvonta, oma valvonta)			0	1,0
Yht.			0	15,4

Valvontatoimintaan käytettävissä olevat resurssit lisääntyvät aiemmista vuosista, kun työvuorot osaltaan suorittavat pientalojen palotarkastuskäyntejä kohteissa, jotka eivät palauta oma valvontalomaketta. Lisäksi yksi palomestarin virka on muutettu palotarkastajaksi, joka lisää valvontaan käytettävää työaikaa. Laskennallisesti resurssien määrä on 15,1 htv. (taulukko 5) Puuttuva resurssitarve pyritään täyttämään kesäaikaisen palotarkastajan (kesätyöntekijä) avulla.

Taulukko 5 Valvontatoimintaan käytettävissä olevat resurssit vuonna 2019

Käytettävissä olevat resurssit	hlö:ä	%	htv
Päätoimiset palotarkastajat	7	100	6
Koulutus suunnittelija	1	100	1
Paloinsinöörit ja riskienhallintapäällikkö	3	100	3
Valmiusmestari	1	20	0,2
P40 palomestarit	8	30	2,4
Työvuorojen osuus (asuinrakennusten valvonta ja turvallisuusviestintä)			2,5
Yht.			15,1

10.2 Mittarit

Valvonnan vaikuttavuutta sekä sen tarkoituksenmukaisuutta ja toteutumista on seurattava. Erilaisien mittareiden avulla voidaan seurata muun muassa vastaako pelastuslaitoksen onnettomuuksia

ehkäisevä työ paikallisia tarpeita ja onnettomuusuhkia ja arvioida esimerkiksi alueen turvallisuustason kehitystä suhteessa onnettomuuksien ehkäisyyn käytettäviin resursseihin. Mittareita seuraamalla aluehallintoviranomaiset pystyvät arvioimaan näiltä osin pelastuslaitoksen palvelutasoa.

Toteutunutta valvontaa verrataan vuosittain suunniteltuun. Sekä suunnitellut että toteutuneet tarkastusmäärät kirjataan Pronton onnettomuuksien ehkäisyn lomakkeeseen. Lomakkeelle kerätään sekä valvontasuunnitelman mukaiset määräaikaikaiset, että muut tarkastukset.

Mittareina valvontatoiminnan seurannassa käytetään:

Suunniteltujen ja toteutuneiden tarkastuksien suhde

Vuosittain tehdään suunnitelmat eri valvontaluokkiin kuuluvien kohteiden valvontatoimista (Liite B). Toteutuneet valvontatoimet ilmoitetaan Pronto-tietokannassa ja pelastuslaitoksen vuosikertomuksessa. Johtokuntaa ja alueen kuntia informoidaan toteutumasta myös kesken suunnitelmakauden kolmannesvuosiraporteissa.

Alueen onnettomuusmäärien kehittyminen

Onnettomuustilastoista tarkastellaan rakennuspalojen ja rakennuspalovaaran määrien kehittymistä. Vuositilastojen lisäksi tarkastellaan viiden vuoden liukuvaa keskiarvoa, jotta tilastollisen sattuman osuus pienenee ja pystytään luotettavammin arvioimaan onnettomuuksien määrän kehittymistä. Tulipalotiheyttä tarkastellaan riskialueittain ja verrattuna koko maan keskiarvoihin.

Onnettomuuksien seurausten kehittyminen

Onnettomuustilastoista (Pronto) tarkastellaan omaisuus- ja henkilövahinkojen kehittymistä. Vuositilastojen lisäksi tarkastellaan viiden vuoden liukuvaa keskiarvoa, jotta tilastollisen sattuman osuus pienenee ja pystytään luotettavammin arvioimaan onnettomuuksien seurannaisvaikutusten kehittymistä.

Arvioivan palotarkastuksen riskiluvun kehittyminen

Arvioivan palopalotarkastuksen riskilukua ja sen kehittymistä seurataan kohteittain. Riskilukujen keskiarvoa seurataan myös koko laitoksen laajuudessa. Riskiluvun seurannalla arvioidaan valvontatoiminnan vaikutusta kohteiden omatoimisen varautumisen tasoon.

Erheellisten paloilmoitusten määrä

Erheellisten paloilmoitusten määrää tarkastellaan suhteessa automaattisten paloilmoitinlaitteiden määrään ja kehitystä verrataan maan keskiarvoon.

11 VALVONTATOIMENPITEIDEN MAKSULLISUUS

Pelastuslain 96 §:n mukaan pelastuslaitos voi periä maksun valvontasuunnitelman mukaisesta palotarkastuksesta. Päijät-Hämeen pelastuslaitos otti maksulliset tarkastukset käyttöön asteittain vuoden 2013 alusta. Maksuperusteissa noudatettiin pelastuslaitosten verkoston suosituksia. Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen johtokunnan vahvistama hinnasto on liitteessä D.

Kemikaalilainsäädännön nojalla tehdyistä tarkastuksista on voitu ottaa maksu jo aiemminkin. Kemi-kaalitarkastuksista on olemassa Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen johtokunnan hyväksymä taksa liitteessä E.

12 YHTEENVETO

Valvontasuunnitelmassa on esitetty valvontatoiminnan perusteet (muun muassa palotarkastuskohdeet ja niiden määrävälit) sekä toiminnassa tarvittavat resurssit.

Resurssitarve on esitetty laskennallisena arvioina tarvittavista henkilötyövuosista.

Valvontatoiminnan osalta keskeisimpinä esityksinä voidaan pitää

- suunnitelman mukainen toiminta vaatii minimissään 15,4 henkilötyövuotta
- jokainen valvontatyötä tekevä suunnittelee etukäteen määräaikaisen valvontatyönsä vuodelle 2019. Esimies seuraa suunnitelman etenemistä.
- henkilöresurssia on mahdollista osoittaa vaadittaviin työtehtäviin sekä päätoimisesti että osana henkilön työajan käyttöä
- työtehtävät on kuitenkin suunniteltava siten, että syventyminen / erikoistuminen vaativiin osakokonaisuuksiin on mahdollista
- tietyt tehtävät (vaativat tehtävät) on tarkoituksenmukaista keskittää tehtäväksi maakunnallisesti. Tällaisia tehtäviä ovat tyypillisesti esimerkiksi kemikaalivalvontaan liittyvät tehtävät.

Päivitetty valvontasuunnitelma otetaan käyttöön vuoden 2019 alusta.

LIITTEET A1 – A6 Yritysten ja laitosten tarkastusvälin määrittäminen

Liitetaulukko A1. Ympäri vuorokautisessa käytössä olevien kohteiden palotarkastusten periaatteellinen valvontaväli.

Palotarkastusten ohjeellinen väli	Rakennus- luokitus 1994	Merlot-palo- tarkastus- luokka	6 kk [kpl]	12 kk [kpl]	24 kk [kpl]	36 kk [kpl]	48 kk [kpl]	60 kk [kpl]	96 kk [kpl]	120 kk [kpl]
Keskussairaalat, muut sairaalat	211, 213	23		12						
Terveyskeskusten vuodeosastot	214			12						
Terveystieteiden erityislaitokset, muut terveydenhuoltorakennukset (vain päiväkäytössä)	215, 219						48			
Vanhainkodit, kehitysvammaisten hoitolaitokset, tehostettu palveluasuminen	221, 223, 229	24, 28		12						
Palvelutalot, tuettu asuminen ja muut vastaavat poistumisturvallisuuskohdet	239	21								
sprinklattu							48			
sprinklaamaton					24 ¹⁾					
Lasten- ja koulukodit, vankilat, ympärivuorokautiset päiväkodit	222, 241, 231, 39	22								
vankilat	241	22		12		36 ²⁾				
lasten- ja nuorisokodit	222				24					
ympäri vuorokautiset päiväkodit					24					
Perhekodit (perhehoito yksityiskodissa, jossa asuu vanhempi)								60		
Hotellit, loma-, lepo- ja virkistyskodit, muut majoitusliikerakennukset	121, 123, 129	3, 44, 48			24					
Vuokrattavat lomamökkit ja -osakkeet	124	41, 43					48 ⁴⁾		96 ⁵⁾	
Leirintäalueet		42					48 ⁶⁾			
Asuntolat, muut asuntolarakennukset	131, 139	4						60		

1) Tarkastusväliä voidaan tarkentaa poistumisturvallisuus selvityksen päivittämisen yhteydessä (3 v. välein)

2) Avovankilat

4) Yritystoimintaa, välitysfirmit

5) Pienemmät kokonaisuudet, esim. valvontaa ja ohjeistusta kirjeitse?

6) Tähtiluokittelu ohjaa tarkastusvälejä

Liitetaulukko A2. Opetusrakennusten ja päiväkotien palotarkastusten periaatteellinen valvontaväli.

Palotarkastusten ohjeellinen väli	Rakennus- luokitus 1994	Merlot-palotar- kastus-luokka	6 kk [kpl]	12 kk [kpl]	24 kk [kpl]	36 kk [kpl]	48 kk [kpl]	60 kk [kpl]	96 kk [kpl]	120 kk [kpl]
Päiväkoti	231	65								
alle 25 paikkaa								60		
25-100 paikkaa						36				
yli 100 paikkaa					24					
Yleissivistävät oppilaitokset	511	9, 95			24					
Keskiasteen oppilaitokset	521	9, 95			24					
Korkeakoulut ja tutkimuslaitokset	531, 532	9, 95					48			
Muut opetusrakennukset muun muassa kansanopistot yms.	541, 549	9, 95						60		

Liitetaulukko A3. Kokoontumis- ja liiketilojen palotarkastusten periaatteellinen valvontaväli.

Palotarkastusten ohjeellinen väli	Rakennus-luokitus 1994	Merlot-palotarkastus-luokka	6 kk [kpl]	12 kk [kpl]	24 kk [kpl]	36 kk [kpl]	48 kk [kpl]	60 kk [kpl]	96 kk [kpl]	120 kk [kpl]
Liike- ja tavaratalot, myymälähallit, kauppakeskukset										
alle 400 m ²	111, 112, 119	78								120
400-2 499 m ²	111, 112, 119	72, 78, 7, 71					48			
2 500- 9 999 m ²	111, 112, 119	7, 71, 72			24					
10 000 m ² tai enemmän	111, 112, 119	7, 71, 72		12						
Anniskeluravintolat										
alle 100 asiakaspaikkaa	141	115							96	
100-500 asiakaspaikkaa	141	11				36				
yli 500 asiakaspaikkaa	141	11		12						
Ruokaravintolat ¹⁾										120
Teatteri- ja konserttirakennukset	311, 312	10, 101								
paikkaluku yli 300				12						
paikkaluku korkeintaan 300							48			
Kirjasto-, museo- ja näyttelyhallirakennukset	322, 323, 324	103								
Kirjastot ja museot								60		
Näyttelyhallit					24					
Uskonnollisten yhteisöjen rakennukset	341, 342, 349	102								
alle 300 m ²										120
yli 300 m ²							48 ²⁾			
Muut kokoontumisrakennukset, kuten seura- ja kerhorakennukset sekä urheilu- ja kuntoilurakennukset	331, 351, 352, 353, 354, 359, 369	10, 105, 108						60		
Liikenteen rakennukset	161, 162, 163, 164, 169	104, 132, 138								
lentoterminaalit ja maanalaiset liikenneasemat	161	104		12						
muut liikenteen rakennukset ³⁾	162, 163, 164, 169	132, 138						60		

1) Kohteella voi olla anniskelulupa, mutta toiminta on painottunut lounas- tai päivällisruokailuun

2) Tilan sallittu maksimihenkilömäärä voi vaikuttaa tarkastusväliin

3) Esim. maanalaiset pysäköintitilat, ei yksittäiset autokatokset

Liitetaulukko A4. Teollisuus- ja varastorakennusten palotarkastusten periaatteellinen valvontaväli.

Palotarkastusten ohjeellinen väli	Rakennusluokitus 1994	Merlot-palotarkastusluokka	6 kk [kpl]	12 kk [kpl]	24 kk [kpl]	36 kk [kpl]	48 kk [kpl]	60 kk [kpl]	96 kk [kpl]	120 kk [kpl]		
Energiantuotannon rakennukset varalämpölaitokset alle 1 000 m ² 1 000 m ² tai enemmän	611, 613											
										120		
									60			
				24								
Infrastruktuurin kannalta merkittävät ¹⁾				12								
Teollisuushallit ja muut teollisuusrakennukset: alle 500 m ² (plv1 ja 2) 500-1499 m ² (plv 1) 500-1499 m ² (plv 2) 1500-4 999 m ² (plv 1) 1500-4 999 m ² (plv 2) yli 5 000 m ² (plv 1 ja 2)	691, 699	16										
											120	
										60		
							24					
							24					
						12						
			12									
Teollisuus- ja pienteollisuustalot ²⁾ alle 1 000 m ² 1 000 m ² tai enemmän	692	148										
										120		
							24					
Varastorakennukset ²⁾ alle 300 m ² (ei tarkasteta) 300-1499 m ² 1 500-9 999 m ² 10 000 m ² tai enemmän	711, 712, 719	14										
											120	
									48			
							24					

1) Myös muut kuin energiahuollon kannalta merkittävät kohteet, kuten kaukolämpö, vesihuolto, maakaasu, teletekniikka jne. Myös YTS-kohteet huomioita esim. Huoltovarmuuskeskuksen varmuusvarastot jne

2) Palovaarallisuusluokka otettava huomioon.

Liitetaulukko A5. Maatalousrakennusten palotarkastusten periaatteellinen valvontaväli.

Palotarkastusten ohjeellinen väli	Rakennus- luokitus 1994	Merlot-palotar- kastus-luokka	3 kk [kpl]	6 kk [kpl]	12 kk [kpl]	18 kk [kpl]	24 kk [kpl]	36 kk [kpl]	48 kk [kpl]	60 kk [kpl]	96 kk [kpl]	120 kk [kpl]
Kohteella on aluehallintoviranomaisen ympäristölupa	811, 819	141, 152, 153, 154, 155						36				
Kohteella on kunnan ympäristölupa (alempi raja)												120
Erilliset viljankuivaamorakennukset ¹⁾ Muut maataloustuotantorakennukset ²⁾	891, 892, 893, 899	156								60		120

1) Jos kohde ei ole osa aluehallintoviranomaisen tai kunnan ympäristölupaan liittyvää toimintaa, vaan esim. kyläyhteisön yhteinen viljankuivaamo, tarkastusvälin lähtökohta on 60 kk. Yksittäisen viljelijän käytössä olevan pienen viljankuivaamon tarkastusvälin lähtökohta on 120 kk, käyttöaste voi tiuhentaa tarkastusväliä, tarkastus omavalvontana.

2) Muiden maataloustuotantorakennusten (rakennusluokitus 892, 893, 899) tarkastusväli määritellään tapauskohtaisesti

Liitetaulukko A6. Muiden rakennusten palotarkastusten periaatteellinen valvontaväli.

Palotarkastusten ohjeellinen väli	Rakennus- luokitus 1994	Merlot-palotar- kastus-luokka	6 kk [kpl]	12 kk [kpl]	24 kk [kpl]	36 kk [kpl]	48 kk [kpl]	60 kk [kpl]	96 kk [kpl]	120 kk [kpl]
Toimistot ja työpaikkatilat	151	109								120
Palo- ja pelastustoimen rakennukset	721, 722, 729							60		
Rakennus ei kuulu mihinkään muuhun ryhmään, mutta on kytketty hätäkeskukseen ¹⁾		13, 131						60		
Palo- ja räjähdysvaaralliset tilat kylmä jakeluasema, ei rakennuksia jakeluasemat, esim. liikennemyymälät		182, 18						60		
					24					
Seveso-kohteet ja muut vastaavat turvallisusselvityslaitos toimintaperiaatelaitos lupalaitos ilmoituslaitos kemikaaliratapihat ja satamien vaarallisten aineiden kentät, maaliikenteen logistiikkakeskukset ²⁾				12						
				12						
					24					
						36				
				12						
Turvetuotantoalueet				12						
Kulttuurihistoriallinen rakennus ³⁾		19	Tapauskohtainen harkinta							
Muut rakennukset ja kohteet ⁴⁾	999	999	Tapauskohtainen harkinta							

1) Esim. automaattisella paloilmoinnilla varustetut autohallit

2) Trafi on määritellyt kemikaaliratapihat, logistiikkakeskusten ja -maaliikenneterminaalien tarkastusväliä määriteltäessä on huomioitava ainakin toiminnan laajuus ja mahdollisten vaarallisten aineiden osuus tavaravirrasta

3) Kulttuurihistoriallisesti tärkeiden kohteiden määrittelyssä hyödynnetään Museoviraston vuonna 2012 laatimaa Haag-listaa valtakunnallisesti tärkeistä kohteista.

4) Esim. kaivokset, maanalainen rakentaminen

LIITE A7 Asuinrakennusten ja niihin verrattavien kohteiden valvonta

Asuinrakennusten määrä Päijät-Hämeessä (Tilastokeskus 31.12.2017)

	Asikkala	Hartola	Heinola	Hollola	Kärkölä	Lahti	Orimattila	Padasjoki	Sysmä	Yhteensä
Erilliset pientalot	2899	1385	4417	6432	1683	15634	5556	1414	1871	41291
Rivi- ja ketjutilot	129	77	274	356	92	1109	228	51	103	2419
Asuinkerrostalot	49	25	260	132	15	1886	106	19	30	2522
Yhteensä	3077	1487	4951	6920	1790	18629	5890	1484	2004	46232

Vuonna 2019 valvottavat asuinrakennukset

	Asikkala	Hartola	Heinola	Hollola	Kärkölä	Lahti	Orimattila	Padasjoki	Sysmä	Yhteensä
Erilliset pientalot	290	139	442	643	168	1563	556	141	187	4129
Rivi- ja ketjutilot	13	8	27	36	9	111	23	5	10	242
Asuinkerrostalot	5	3	26	13	2	189	11	2	3	252
Yhteensä	308	149	495	692	179	1863	589	148	200	4623

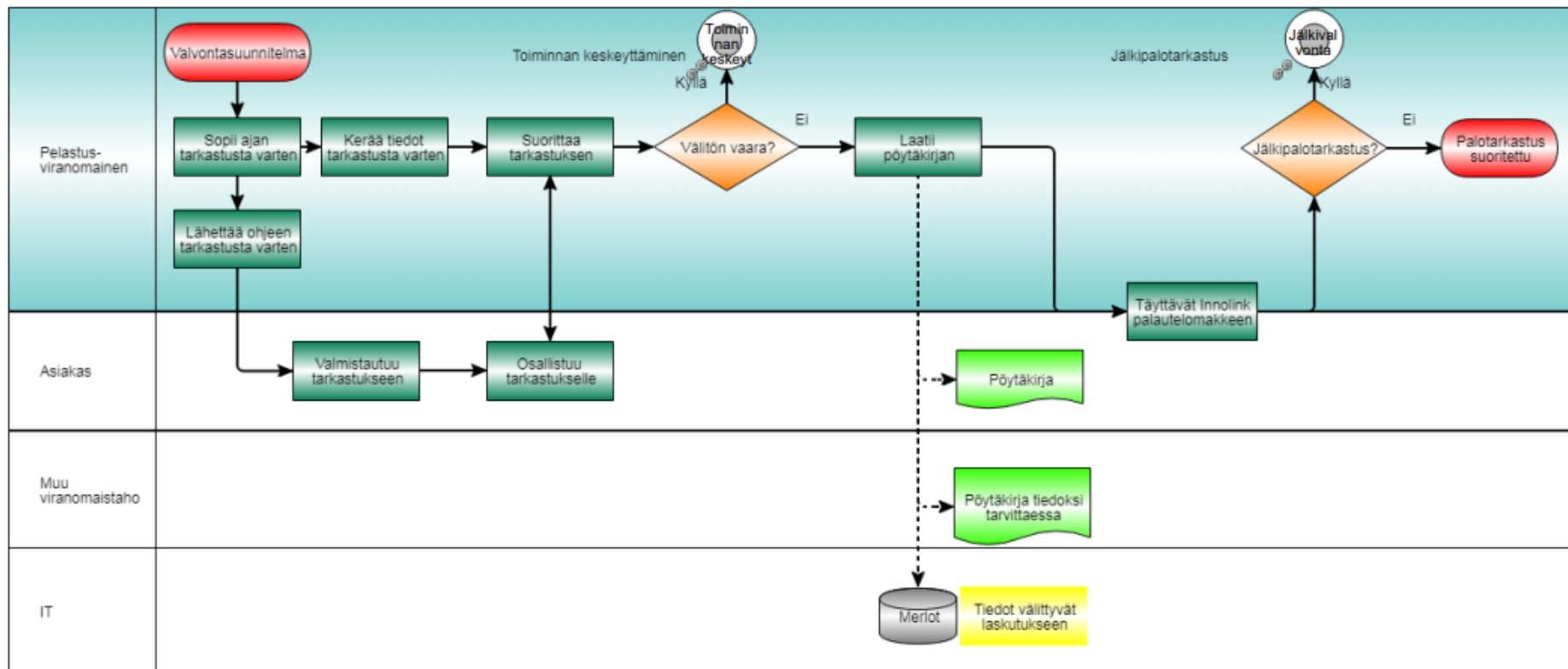
Vuonna 2019 valvottavat vapaa-ajan asunnot. (Vapaa-ajan asuntojen määrä: Tilastokeskus 31.12.2017)

	Asikkala	Hartola	Heinola	Hollola	Kärkölä	Lahti	Orimattila	Padasjoki	Sysmä	Yhteensä
Kokonaismäärä	4167	2411	3499	2118	388	1848	1301	2858	3825	22415
Vuosittainen valvontamäärä	417	241	350	212	39	185	130	286	383	2242

LIITE B Työohje määräaikaisen palotarkastuksen suorittamisesta

Yritykset ja laitokset (Versio 12) - phpela
 Muokattu: Oksanen, Marjo 13.2.2018 12:47.
 Hyväksytty: Oksanen, Marjo 13.2.2018 12:47.
 Yksilöllinen tunnistus: PRO-18-1252-fi

3.12.2018

LIITE C Tukesin lupalaitokset Päijät-Hämeessä ja niihin suunnitellut harjoitukset

Tukesin valvonnassa olevat kohteet Päijät-Hämeessä

Kunta	Lupalaitokset	Toimintaperiaatelaikokset	Turvallisuusselvityslaitokset	Yht.
Lahti	4	1	1	6
Hartola	0	0	1*	1
Heinola	4	1	1	6
Hollola	4	0	0	4
Orimattila	0	1	2	3
Yht.	12	3	5	20

*ei Tukesin valvonnassa, mutta vastaava kohde

Tukes laitoksiin suunnitellut harjoitukset vuonna 2018

Kunta	kpl
Lahti	1
Hartola	0
Heinola	2
Hollola	0
Orimattila	1
Yht.	4

LIITE D Valvontamaksut (Johtokunta 11.3.2015/ 5)

	hinta alv 0%	Tuntiveloitus alv 0 %
22 VALVONTASUUNNITELMAN MUKAINEN PALOTARKASTUS		
Valvontakohteet		
a) Määräaikainen palotarkastus: perusmaksu kaksi tuntia, jonka ylittävältä ajalta tuntiveloitus	110,00	55 e/alkava tunti
b) Jälkipalotarkastus: perusmaksu kaksi tuntia, jonka ylittävältä ajalta tuntiveloitus. Jälkivalvonta on maksutonta, mikäli ei vaadi pelastusviranomaisen paikalla käyntiä	110,00	55e/ alkava tunti
c) Ylimääräinen palotarkastus: perusmaksu kaksi tuntia, jonka ylittävältä ajalta tuntiveloitus (neuvontakäynnistä ei oteta maksua)	110,00	55e/ alkava tunti
d) Ennen käyttötarkoituksenmukaisen toiminnan tai käyttötarkoitukseltaan oleellisesti muuttuneen toiminnan aloittamista tehtävä palotarkastus (erityinen palotarkastus) : perusmaksu kaksi tuntia, jonka ylittävältä ajalta tuntiveloitus (Yleensä yksi maksu rakennuslupaa kohden. Poikkeuksena kohteet, joissa suoritetaan useita käyttöönottotarkastuksia, jolloin jokaisen käyttöönottotarkastuksen yhteydessä laskutetaan)	110,00	55e/ alkava tunti
e) Yleisötilaisuuden palotarkastus jossa:		
- vähintään 2000 henkilöä samanaikaisesti	220,00	
- jos alle 2000 henkilöä samanaikaisesti ja	110,00	
- käytetään ilotulitteita tai muita pyroteknisiä tuotteita taikka erikoistehosteina palo- ja räjähdysvaarallisia kemikaaleja <i>tai</i>		
- tapahtumapaikan poistumisjärjestelyt poikkeavat tavanomaisesta <i>tai</i>		
- tapahtuman luonne aiheuttaa erityistä vaaraa ihmisille		

(Taksat sisältävät myös pelastussuunnitelmien tarkastamiset)

	hinta alv 0%	Tuntiveloitus alv 0 %
22 VALVONTASUUNNITELMAN MUKAINEN PALOTARKASTUS		
Asuinrakennusten palotarkastus		
Pelastussuunnitelmavelvolliset asuinrakennukset		
f) Määräaikainen palotarkastus	0,00	0,00
g) Ylimääräinen palotarkastus: perusmaksu yksi tunti, jonka ylittävältä ajalta tuntiveloitus (neuvontakäynnistä ei oteta maksua)	55,00	55,00 / alkava tunti
h) Erityinen palotarkastus: perusmaksu kaksi tuntia, jonka ylittävältä ajalta tuntiveloitus (yksi lasku rakennuslupaa kohden)	110,00	55,00 / alkava tunti
i) Jälkipalotarkastus: perusmaksu kaksi tuntia, jonka ylittävältä ajalta tuntiveloitus. Jälkivalvonta on maksutonta, mikäli ei vaadi pelastusviranomaisen paikalla käyntiä	110,00	55,00 / alkava tunti
Pientalot (1-2 asuntoa) ja kesäasunnot		
j) Määräaikainen palotarkastus	0,00	0,00
k) Erityinen palotarkastus	0,00	0,00
l) Ylimääräinen palotarkastus: perusmaksu yksi tunti, jonka ylittävältä ajalta tuntiveloitus (neuvontakäynnistä ei oteta maksua)	55,00	55,00 / alkava tunti
m) Jälkipalotarkastus	0,00	0,00

Pelastusviranomainen voi erityisistä syistä alentaa kohdan 22 maksua, mikäli virkatoimen kustannukset ovat kyseisen kohteen osalta olennaisesti taksan mukaista maksua alemmat ja mikäli sen periminen tällöin täysimääräisenä olisi kohtuutonta.

LIITE E Kemikaalitaksat (Johtokunta 11.3.2015/ 5)

23 KEMIKAALIT, NESTEKAASU, RÄJÄHTEET, ÖLJYLÄMMITYS

a) Kemikaalien vähäisestä käsittelystä tai varastoinnista saapuneen ilmoituksen johdosta tehty pelastusviranomaisen päätös	165,00	165,00
b) Kemikaalien vähäisestä käsittelystä tai varastoinnista saapuneen ilmoituksen johdosta tehty pelastusviranomaisen tarkastus	100,00	100,00
c) Räjähdystarvikekauppaa koskeva päätös	150,00	150,00
d) Kemikaalien vähäistä käsittelyä tai varastointia harjoittavan laitoksen muutostyön tarkastus	82,50	82,50
e) Osallistuminen tarkastukseen, jossa lupaviranomainen on turvallisuus- ja kemikaalivirasto	0,00	0,00
f) Kemikaalien ja räjähteiden tilapäistä varastointia koskeva päätös (mm. ilotulitteiden myyntilupa)	110,00	110,00
g) Kemikaalien ja räjähteiden tilapäistä varastointia koskeva tarkastus	82,50	82,50
h) Räjähdystarvikekauppaa harjoittavan liikkeen, myymälähuoneiston, myymälävaraston tai muun räjähdystarvikevaraston tarkastus	150,00	150,00
i) Öljylämmityslaitteiston käyttöönottotarkastus, alle 10 m3 säiliöt	50,00	50,00
j) Öljylämmityslaitteiston käyttöönottotarkastus yli 10 m3 säiliöt	100,00	100,00
k) Pelastusviranomaisen osallistuminen räjähteiden valmistuspaikan tarkastukseen kohteissa, joissa perustamisluvan antajana on turvallisuus- ja kemikaalivirasto	0,00	0,00
l) Ilmoituksen käsittely kuluttajakäyttöön hyväksytyillä ilotulitteilla tehtävää ilotulitusta varten	55,00	55,00
m) Pyrotekniikan käytöstä tehty päätös, sisältää tarvittaessa tarkastuksen	100,00	100,00
n) Tuliesityksestä tehty päätös, sisältää tarvittaessa tarkastuksen	50,00	50,00
o) Muu pelastusviranomaisen käsiteltäväksi säädetyn tai määrätyn lupa- tai ilmoitusasian toimituskirja, ellei sen hintaa ole erikseen määrätty	55,00	55,00

PELASTUSLAITOS
PÄIJÄT-HÄME